

# ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΑ΄.

ΤΕΥΧΟΣ 249—252

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1921—ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1922



ΑΘΗΝΑΙ

Ὁδὸς Χαριλίου Τρικοῦπη 22α



**ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ**  
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ  
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ετησίαι δραχμαί 20.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ δραχμαί 2.

ΓΡΑΦΕΙΑ Όδός Χαριλάου Τρικούπη αρ. 22α

ΤΕΥΧΟΣ 249-252

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1921 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1922

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**

**Κριός κι' απόκριος**, διήγημα υπό Χ. Χρηστοβασιλή.

**Λεονάρδος Δα - Βίντσι**, μελέτη υπό Δ. Φαρινέλλι.

**Βραδνάσματα**, ποίημα υπό Α. Καρνάρου.

**Σένη κινησις**.

**Ο Μονόλογος**, ανάμνησις υπό 'Αμαράντου.

**Η "Δόξα"**, του Μ. Ροσάν.

**Αντίλαλοι**.

**Αθηναϊκά στυμιότυπα** (Πρόδος!—Ο νεό-πλουτος) υπό Δ. Ι. Καλογεροπούλου.

**Τό διαμάντι**, πεζόν ποίημα υπό 'Αθηνάς Ταρσούλη.

**Ανδρέας Σενιέ**, κριτική μελέτη 'Ανατόλ Φράνς.

**Περιπέτεια έργων τέχνης**.

**Γράμματα και Τέχνη**.

**ΕΙΚΟΝΕΣ**

**Βυζαντινή πόρπη**.

**Ελλ. αρχαιοτήτες εν Μ. Ασία**.

**Αργυρνοί φρουροί**.

**Ο Έλλην. στρατός διαβαίνων τόν Σαγγάριον**.

Ένεκα τής καθυστέρήσεως τής εκδόσεως τής «Πινακοθήκης» διά λόγους άνωτέρους τής θελήσεώς μας, εκδίδομεν διμηνχ τεύχη. Προς αναπλήρωσιν αυτών, μη εκδοθέντων έγκαίρως, θά διανείμωμεν δωρεάν δύο νεώτατα φιλολογικά βιβλία, τό άρτι εκδοθέν «Τι σκέπτομαι» υπό του εκδότη Ι. Σιδέρη και τό υπό εκτύπωσιν «Διά τήν Πατρίδα» υπό του εκδότη Ι. Κολλάρου, άμφότερα έργα του Διευθυντού τής «Πινακοθήκης» κ. Δημ. Καλογεροπούλου.

Τά έργα ταύτα θά άποσταλοῦν προς τους συνδρομητάς τής «Πινακοθήκης» όσοι έχουν πληρώσει τήν συνδρομήν του λήξαντος έτους ως και προς πάντας όσοι πληρώσουν αυτήν μέχρι τέλους Ιουνίου έ. έ. Τοιουτοτρόπως εκτός των τευχών τής «Πινακοθήκης» οι συνδρομηταί θά λάβουν ελεύθερα ταχυδρομικών τελών, δύο κομψά και επίκαιρα βιβλία, άτινα θά συμπληρώσουν τήν αξίαν τής ετησίως συνδρομής του ΚΑ' έτους.

**ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ**

Η Ιταλική αρχαιολογική Σχολή ένήργησεν άνακαψήν επί τής μεσημβρινής πλευράς τής Ακροπόλεως, άνωθεν του όπισθίου τοίχου τής Στοάς του Εήμεους και προς Δ. του Δοκλαιοίου, εν η θέσει πρό εικοσσετίας και πλέον ο καθηγητής κ. Σκιάς είχε ανακαλύψη προϊστορικών τινά τάφον. Ηδη άπεκαλύφθη επί του μικρού εκείνου επιπέδου προϊστορική οικία, άνήκουσα εις τήν καλουμένην **Νεολιθικήν** περίοδον, έντός κοιλώματος όπερ κατεχώσθη με λιθάριαι και γώμα, επί των όποιων έστρώθη άργιλώδης γη πεπεσιμένη, ήτις έσχημάτισε στερεόν έδαφος, κάτωθεν του όποιου ύπάρχει στρώμα εξ άνθρακιάς και τέφρας, προερχόμενον πιθανόν εκ δοκού και ξυλείας άποτεφρωθείσης κατά τινα περικαίαν. Προς τό νότιον μέρος ύπάρχει τοίχος εξ άργιλώδους χώματος, όστις χρησιμοποιεί ως άνάλημμα. Άλλά και επί του εδάφους τής οικίας έσωθεν εύρέθησαν πολλαχοῦ άνθρακες και τέφρα, άτινα ποσέρονται εκ τής εν αυτή έστίας. Άνευρέθησαν επίσης πλείστα τεμάχια εκ νεολιθικών άγγείων, όσα ζώων, λεπίδες και άκκαί βελών εξ όφιμανού λίθου, μικρός πέλεκυς εκ πρασίνου λίθου, έξάρτημα εκ στεατίνου κλπ. Έν γενει τά εύρήματα ταύτα παρουσιάζουσι μεγάλας όμοιότητας προς τά του Σέσκλου και Διμνίου τής Θεσσαλίας, μαρτυροῦσι δέ ότι κατά τους σποτεινοτάτους εκείνους αιώνας ο πρωτογενής ούτος πολιτισμός ήτο έξηπλωμένος εν Ελλάδι από τής Πίνδου μέχρι του Ταιναρου.

— Ο έπιμελητής όρχημοτήτων κ. Σπ. Μαρινάτος έδώρησεν εις τό Μουσείον Αργουστολίου μικράν εικόνα παριστώσαν τήν προσκύνησιν των Μάγων διά θαυμαστής μικρογραφίας, έργον των άρχών του ΙΙ' αιώνος και θέμα σπάνιον έν φορηταίς εικόσαι, γνωστόν δέ μόνον έν τοιχογραφίαις.

— Ο έπιμελητής Κεφαλληνίας κ. Ν. Γιαννόπουλος εκόμισεν εις τό Μουσείον Αργουστολίου μεγάλην εικόνα τής Θεοτόκου άριστεροκρατούσης εκ του παρεκκλησίου Αγ. Βασιλείου του χωρίου Καλλιγιάτων, έργον του διασήμου ζωγράφου Ανδρέου Ιερέως Καρναντινού, του 1701.

— Άνεκαλύφθη παρά τά Φωκάτα του Αργουστολίου αρχαίος ελληνικός τάφος, εν ή εύρέθησαν άγγεα λυχνιοι 5, έγχειρίδιον, διακάριον χαλκού και εις σκύφος Μεγαρικός μετ' εκτύπων παραστάσεων.

**ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ**

**Φεμινιστήριον**.— Κάποιος αρχαίος συγγραφεύς ειπε: Έναρετωτέρα γυνή εινε εκείνη, περι ής ουδεις γίνεται λόγος. Πώς συμβιβάζεται αυτό με τήν ψήφον;

**Συνδρομητή**.— Η λέξις ψυχάρι ύπάρχει εις τόν Έρωτόκριτον και σημαίνει λυχνοσβίστης (έντομον περιπτύμενον περι τόν λύχνον). Άλλά μήπως και ο Ψυχάρης δέν εινε με τήν γλώσσαν του φωτοσβέστης δηλ. λυχνοσβίστης ως θά έλέγαμεν τόν Ψυχάρην εις τήν καθαρεύουσαν;

**Περίεργον**.— Τους στίχους του δημοφιλούς «Του Αητού ο γιός», ειχε γράψη ερασιτέχνης ποιητής, ο διευθυντής του Αγγλικού τηλεγραφείου κ. Θεοφανίδης. Τους έμελοποίησεν ο κ. Καίσαρης και ουτε ο στιχογράφος ουτε ο συνθέτης εφαντάζοντο ότι μίαν ήμέραν τό θούριον εκείνο θά έγίνετο Βασιλικόν έμβατήριον.



**ΚΡΙΟΣ ΚΙ' ΑΠΟΚΡΙΟΣ**

(Ναξιώτικο διήγημα)

ΕΝΑ ώραιο Απριλιάτικο δειλινό ειχα βγει με μερικους συνεξοριστους μου περίπκτο από τήν Νάξο τήν χώρα, ως τήν γέφυρα του Περίτση, που εινα κάτω από τό Γαλανάδο, ένα από τά πλειό σιμοτικά χωριά προς τήν χώρα.

Απρίλης καιρός, ο ουρανός ειταν κατακάθικρος και καταγάλιαζιος, ο τρομερός Βοριξ ειχε πλειά κουραστή κι' ειχε πάψει τ' άγριο φύσημά του, τά χελιδόνια ξεπετούσαν, σην σαίτες, χαρούμενα για τήν μυρόβολη Άνοιξη, που μξς ειχαν φέρει από τά βάθρα τής Άραπιξ, τά ναξιώτικα βουνά, που μοιάζουν σην κοντοραχοϋλες του Πίνδου μου, πρασινολογοῦσαν με έλλην τήν πετρόμορφη όψι τους, κι' ο κκατάσπαρτος κι' ο κκατάρυτερος κάμπος τής χώρας ειταν στολισμένος με όλα τά χρώματα των ανοιξιάτικων λουλουδιών κι' έμοιαζε με άπεραντον στρωμένον τάπητα, κεντημένον με άνθιμένα δέντρα, και χμιόδεντρα, με χωράφια και περιβόλια, με στρεφοπήγαδα και κκαλαμορράχτες, με άργατειές και ζευγάρια, με πρόβατα και γίδια, με πύργους και άγροτικά σπιτάκια, από τες ακρώρειες του γυναικειού Μοναστηριού του Άν-Χρουστόμου και των χωριών Αγγιδιών, Γαλανάδου, Γλυνάδου κι' Άν-Άρσκηξ ως τήν θάλασσα, σην να περίμενε κκαποιους έξωρισμένους Θεούς και Θεές ναρθουν άπάνω από τόν υπερύψηλον Όλυμπο και κάτω από τήν βελειά τήν θάλασσα να φαν και να πιουν και να δικσκεδάσουν, σην πως δικσκεδάζαν μια φορά κι' έναν καιρό, πανέμορφοι και πανευτυχισμένοι στα πανέμορφα και πανευτυχισμένα ελληνικά εδάφη.

Ένας γεροβοσκός κκαθονταν στην ακροποταμιά του Περίτση, αν μπορη κκανεις να ονομάση ποτάμι κκεινο τό Ναξιώτικο ρέμα, που περνάει κάτω από τήν γέφυρα, που αναφέραμε, και

δικσχιζει τόν κάμπο και δέν έχει τό κκαλοκαιρι νερό ουτε για τες μέλισσες, γιατί τό κκατοῦν παρκαπάνω οι χωρικοί και ποτίζουν τά περιβόλια τους, κκαθονταν, ο γεροβοσκός κι' έβασκε κκαμια τριανταριά προβατάκια και λιγιώτερα γιδάκια και φαίνονταν συλλογισμένος, σην να λογαριάζονταν με τόν Χάρο για να ιδη πόσες λιγες μέρες του ειχαν άπομεινει ακόμα σ' αυτόν τόν έφήμερο και πρόσκαιρο κόσμο. Οκ ειταν κκαμια όγδοηνταριά χρονών και φαίνονταν ότι έφερε με μάχη τό βάρος τής ζωής άπάνω στους ώμους του. Τόν πλησίασα με μόνον τόν σκοπό στην αρχή να μάθω τήν ονοματολογία των προβατιών και των γιδιών στην Ναξιώτικη διάλεκτο και να τήν αντιπαρκαβάλω με τήν Ηπειρώτικη, ένψ οι συντρόφοι μου με άφριναν και γυριζαν στην πόλη.

Μου ειπε, λοιπόν, ο γεροβοσκός ότι τό πρόβατο, που λέμε στην Ηπειρο «μπέλο» (1), εδω λέγεται άσπρο, τό «καλέσιο» (2) λέγεται άκκαλόγως μυρομαμάτικο ή μυρομαμάγουλο, τό «κότσινο» (3) λέγεται φερομαμάτικο, τό «λάγιο» (4), λέγεται μαύρο, τό «σιούτο» λέγεται άμπάδικο, τό «κροῦτο» (5), άκκαλόγως του χρωματισμού: άσπροκεράτουλλο, μυροκεράτουλλο, φεροκεράτουλλο, τό κκαίρι λέγεται κκριός και τό άρνι, κκριόπουλο.

Διαφορετική εινα εδω κι' η ονοματολογία των γιδιών από τήν Ηπειρωτική.

Όστερα στρώσαμε όμιλία για' άλλα Ναξιώτικα ζητήματα, πως τά ψάκια από μια δραχμη έφτασαν τής πέντε, πως τό τυρί και τό κρεας

(1) Σερβική λεξις, «άσπρο». (2) Πώςις μαύρες γραμμές κάτω από τά μάτια ή και στα μάγουλα. (3) Πώςις καφετιές γραμμές κατω από τά μάτια ή και στα μάγουλα. (4) άκκρω. (5) Προβατίνα με κκαράτα.



από μια κι' είκοσι, έφτασαν τής έφτά, πώς τὰ κάθονα από δεκαπέντε λεφτά, έφτασαν τὰ έξήντα και παραπάνω, πώς ή πατάτα από δεκαπέντε λεφτά, έφτασε μια κι' έξήντα και τὰ λοιπά και τὰ λοιπά, και καταλήξαμε ανεπάντεχα στή . . . ζωοκλοπή.

— Κλέβουν, γέρο, πρόβατα κι' έδω στην Νάξο ;

Τόν ρώτησα με περιέργεια.

— Ο κόσμος έδω πέρα, (μου αποκρίθηκε ο γέρος), είναι πολύ καλός. Κυττάει τι έχει αυτός κι' όχι τι έχει ο άλλος, για να τού τὸ πάει. Μια φορά όμως έκλεβαν κι' έδω πέρα γίδια και πρόβατα, αλλά σ' ένα μόνον χωριό : στην Απεράθου (!). Σήμερα όμως δεν τὴν έχουν ούτε αυτού αυτήν τὴν κακή συνήθεια . . . Αλλά πρέπει να ξέρεις, επειδή είσαι ξένος, ότι οι Απεραθίτες δεν είναι γνήσιοι Ναξιῶτες. Είναι Κρητικοί, φερμένοι πῶν διακόσια τριακόσια χρόνια στον τόπο μας. Λέγουν, ότι γι' αυτήν τὴν αίτια τούς είχεν διώξει σ' εκείνον τὸν καιρό από τὴν Κρήτη οι Βενετσιάνοι ή οι Τούρκοι, που ανάθεμά τους ! Δικρέουν και σήμερα ἀκόμα από μας τούς άλλους τούς Ναξιῶτες : Φορούν φορέματα και φέσι και ποδήματα, που μοιάζουν με τὰ κρητικά, κι' όμιλούν ἀκόμα σὴν τούς Κρητικούς. Ας πούμε όμως κι' αυτό : Οι Απεραθίτες είναι και πικλικάρια, σὴν τούς Κρητικούς.

— Δεν μ' ενδιαφέρει, γέροντά μου, (του είπα), τι είναι, τι φορούν, και πώς μιλούν οι Απεραθίτες, αλλά, πώς έκλεβαν μια φορά τὰ γίδια και τὰ πρόβατα. Αυτό σε παρακαλώ, να μου πῆς καμμιά νόστιμη ιστορία, κατασκοπέφτικη ή προδοτοκλέφτικη, για να τὴν μολογάω στον τόπο μου, όταν γυρίσω με τὸ καλό εκεί, γιατί έχουμε κι' εμεῖς κλέφτες εκεί πέρα, που κλέβουν όχι μόνον γιδοπρόβατα, αλλά και γαϊδούρια, και βόδια, και μουλάρια, κι' ἄλογα, πιάνουν ἀκόμα και τούς δρόμους και ληστεύουν τούς διαβάτες, καμμιά φορά αρπάζουν κι' ανθρώπους πλούσιους, τούς κουβαλούν στα βουνά και ζητούν χιλιάδες λίρες για ξαγορά τους . . . Πολλοί, συχνά στήνουν και πόλεμο με τούς χωροφυλάκους, που τούς κυνηγούν . . .

Ο γεροδοσκός άρχισε να με παρατηρήσσωποπτα, από τὸ κεφάλι ως τὰ πόδια και να δείχνει κάποιον φόβο . . .

— Μην φοβῆσαι ! (του είπα) εγώ, δεν είμαι απ' αυτούς τούς ανθρώπους . . . Εγώ, δεν έχω κλέψει ούτε κούττα στην ζωή μου . . . Είμαι καλός άνθρωπος, κι' ἄς είμαι εξόριστος έδω πέρα στον τόπο σου . . .

1) Η εὐάνδρη Απεράθου μετωνομάστηκε χωρίς καμμιά αρχαιολογική αίτια, «Απειρανθος», από κάποιον δάσκαλο !

— Αφού εἶν' εἶσαι, (μου απήντησε), θῆναι και τίποτε οι δικές μας οι ιστορίες μπροστά στις δικές σας . . . Τι σῆς χρειάζονται, τὸ λοιπόν, οι δικές μας ; Οι δικές μας οι κλεψιές έδω πέρα αρχίζουν από τ' αὐτό και τὴν κούττα, και φτάνουν ως τὸ γίδι κι' ως τὸ πρόβατο και παραπάνω δεν πηγαίνουν . . .

— Δεν πειράζει . . . (Του επανάλαβα). Θέλω να μάθω, πώς έκλεβαν μια φορά κι' έδω στην Νάξο, για να τὸ κάνω ιστορία . . .

Κι' ο γεροδοσκός, αφού συλλογίστηκε κάμποσες στιγμές, σὴν να ήθελε να θυμηθῆ τὴν καλύτερη και τὴν νοστιμότερη ιστορία, ξερόβηξε κι' άρχισε να διηγείται :

— Που λές, — κι' ἄς δεν ξέρω τ' ὄνομά σου — να σου πῶ μια τέτοια ιστορία, όπως τὴν έχω ἀκουστά κι' εγώ, κι' όπως τὴν ξέρει ὅλος ο κόσμος έδω πέρα, και τὴν μολογούν σὴν παραμυθι . . .

Και μ'αὐτὸν τὸν πρόλογο μπῆκε στο θέμα :

— Σ' εκείνον τὸν καιρό, τὸν καιρό του μακκρίτη του Οθων, του πρώτου βασιλείῃ μας, — Θεός σωρῆσ' τον ! — ή ζωοκλοπή είταν στην ἀκμή της στο νησί μας, και ζωοκλέφτες είταν μόνον οι Απεραθίτες, όπως είπαμε. Οι καλύτεροι χωροφυλάκοι κι' ένωματάρχηδες, κι' οι ἀξιότεροι ὑπομοιράρχοι στέλλονταν στην Νάξο από τὴν Αθήνα κι' από τὴν Σύρα, για τούς Απεραθίτες και μοναχά, ἀλλ' οι Απεραθίτες δεν άκουγαν απ' αυτά τίποτε. Έκλεβαν, έκλεβαν, έκλεβαν. Είχεν καταρμημάξει ὅλο τὸ νησί στην κλεψιά. Τότε, στον καιρό τῆς μεγάλης ζωοκλοπῆς, εἶχε να επισκεφθῆ τὸ νησί μας κι' ο μακκρίτης ο πρώτος βασιλείῃς μας, ο Οθωνας, κι' επειδή είχε ἀκουστά, ότι τὰ μουλάρια μας και τ' ἄλογά μας δεν είχεν σέλλες και σαμάρια, είχε πάρει μαζί του μια σέλλα, στολισμένη με διάφορα κίτρινα μέταλλα, που φαίνονταν σὴν χρυσαφένια. Κι' όταν ο βασιλείῃς έκανε ἐκδρομή στο μεταλλείο τῆς σμύριδας, χάθηκε ή βασιλική σέλλα. Τὴν είχε κλέψει κάποιος Απεραθίτης ! Αυτό τῶγε μάθει κι' ο δεύτερος βασιλείῃς μας, ο μακκρίτης Γεώργιος, κι' όταν επεσκεφέφτηκε κι' αὐτὸς τὴν Νάξο και πῆγε στο μεταλλείο, είπε στον ὑπασιπιστή του :

— «Έχε τὸν νοῦ σου στην σέλλα του ἀλόγου μου, γιατί έδω έχουν μανία με τῆς βασιλικῆς σέλλες . . .»

Οι καλύτεροι χωροφυλάκοι κι' ένωματάρχηδες εύρισκν τὸ Διαβολό τους, κι' οι ικανότεροι ὑπομοιράρχοι ἀπελπίζονταν με τούς Απεραθίτες. Δεν κινώρθωναν ούτε ν' ἀνακαλύψουν, ούτε να πιάνουν κανένα κλεφτογιδο και κανέναν κλεφτοπροδοτῆ, ὥστε να σχηματίσουν κι' αὐτοί κι' ο κόσμος τὴν ιδέα, ότι κινέβαιναν οι κλέφτες από τὰ σύννεφα κι' έκλεφταν τὰ γιδο-

πρόβατα κι' ανέβαιναν πῶλε στα σύννεφα και κρύβονταν εκεί ἀπάνω ! Μια φορά όμως ένας χωροφυλάκας, κάλτσα του Διαβόλου, Μκνιατής, Μετζιτῆκος ὀνομαζόμενος, — Θεός σωρῆσ' τον ! — που ήθελε να προδιδαστῆ και να γίνῆ ὑπονωματάρχη, τῶθαλε καλὰ και σώνει να πιάνῆ έναν Απεραθίτη κλέφτη. Πῆγε, λοιπόν, και κρύφτηκε σ' ένα μέρος τῆς Κομιακῆς, που να πίσω από εκείνο τὸ ψηλό βουνό, κοντά σ' ένα κοπάδι πρόβατα, πῶθσικαν εκεί κάπου, και περίμενε, σὴν ο κυνηγός τὸ κυνήγι, ναρθῆ κανένας και να τὸν πιάνῆ. Δεν πέρασε πολλή ὥρα, κι' ἐνῶ ο βοσκός λιάζονταν και κοιμῶνταν, παρουσιάστηκε ένας Απεραθίτης, (ποῖος άλλος μπορούσε ναῖναι ; ) και μπουσουλῶντας μπουσουλῶντας ἀνάμεσα στα πρόβατα για να διαλέξῆ τὸ καλύτερο ο φίλος, με μεγάλη προσοχή για να μη φαίνεται, αρπάζει ένα κριόπουλο και δρόμο για τὴν Απεράθου ! Ο Μετζιτῆκος, ο χωροφυλάκας, πῶν σκεφτῆ και να ζυγνήσῆ τὸν βοσκό, τὸν πῆρε από τὸ κοντὸ τὸν κλέφτη. Μπροστά ο κλέφτης με τὸ κριόπουλο στα λαϊμόπλατά του και πίσω ο χωροφυλάκας ο Μετζιτῆκος. Ο κλέφτης κατάλαβε, ότι τὸν κυνηγούσεν ο χωροφυλάκας κι' έβαλε ὅλα του τὰ δυνατά να τὸν ξεφυγῆ και να μὴ πέσῆ στα χέρια του, ἀλλὰ κι' ο Μετζιτῆκος ο χωροφυλάκας εἶτρεχε, εἶτρεχε, πίσω του, σὴν ή λαγωνικὰ πίσω από τὸν λαγό. Τρέξε ο ένας μπροστά και τρέξε ο άλλος πίσω, πάντα μπροστά ο κλέφτης με τὸ κριόπουλο στα λαϊμόπλατα και πίσω ο Μετζιτῆκος ο χωροφυλάκας. Χῆ ! ο κλέφτης μπροστά, χῆ ! κι' ο χωροφυλάκας από πίσω. Βρίσκονταν ἔτσι πάντα, μια ντουφεκιὰ τόπο εκείνου του καιρού, ξέμακκα ο ένας από τὸν άλλο, χωρίς να μεγαλῶνῆ ή να μικραίνῆ ή ἀπόσταση, που τούς χώριζε. Ὑστερα από δυό-τρεις ὥρες δρόμο συγκαρούμενον και γερό, μες από γκρεμούς και μονοπάτια, και μερῆ ὅλο καταρράκτα κι' ἀντικατηρόρατα, έφτασαν επί τέλους στην Απεράθου ! Ο κλέφτης, πάντα με τὸ κριόπουλο στα μεσόπλατά του, τρύπωσε σ' ένα ξεμοναχιασμένο σπιτάκι, πούχε τὴν θύρα κατάντικυ στον δρόμο κι' εἶγινε ἄφαντος. Ο χωροφυλάκας ο Μετζιτῆκος εἶτρεχε λαχχανισμένος, με τὰ μάτια κερρωμένα στην θύρα του σπιτιού, λέγοντας μέσα του :

— «Που θα μου πῆ τῶρα ο ἄτιμος ! Τὸν έχω πλειὰ σικαστὸν στα χέρια μου !»

Σε λίγο φτάνει κι' αὐτὸς στην θύρα του σπιτιού, πούχε μπῆ ο κλέφτης και μπαίνει κι' αὐτὸς μέσα ! Τὸ στίτι, στίτι φτωχικό και μονοδῶμα, δεν είχε ούτε ένα παράθυρο, παρά δυό ρεγγίτες, σὴν τρύπες, που δεν μπορούσε να χωρῆσῆ απ' εκεί, να βγῆ ή να μπῆ ούτε μια κούττα !

Μπαίνοντας μέσα, βρίσκει έναν ἄντρα και θισμένον καταγῆς, τὸ ζέστρωτο, που εἶτρωγε λαίμαργα-λαίμαργα, σὴν πεινασμένος λύκος, και μια γυναίκα, που κουνούσε ένα φασκιωμένο παιδί μέσα στην κούνια του και να τὸ κνουρίζῆ τραγουδιστά !

«Νάνι τὸ παιδάκι μου

»Και τὸ μικρουλάκι μου! . . .

»Νάνι να μου ἀποκοιμηθῆ

»Και σ' ὄνειρα να βυθιστῆ . . .»

— Τὸν κριό ! τὸν κριό !

Ξεφώνησεν ο χωροφυλάκας, μεγαλῶνοντας ἐπίτηδες τὸ κριόπουλο σε κριόν, για να δῶκῆ μεγαλύτερη σημασία στην πράξι τῆς κλοπῆς.

— «Τι κριό κι' ἀπόκρῖο μου λαλῆς, κύρ χωροφυλάκας ;

Απάντησε ο Απεραθίτης ἀπότολμα, σὴν πῶς θ' ἀπαντούσε κι' ο ἀθώοτερος ἄνθρωπος του κόσμου, από κείνους που δεν ξέρουν τι θα πῆ κλεψιά, και σηκώθηκε ἀμέσως ὀρθός.

— Τὸν κριό, πῶκλεψες από τὴν Κομιακῆ, κι' ἄρῆσε αυτά, κλέφτη, ἄτιμε, που ἀνάθεμα τὰ πατρογονικά σου, και ναῦμαι ο Διαβολος μέσα σου και ναῖναι ἀρσενικοθήλυκος, για να σου γεννοβολάει κάθε λεφτὸ και διδυμάρια ! Γρήγορα τὸν κριό, γιατί θὰ σου ἀλλάξῶ τὸν ἀδόξαστο στο ζύλο !

Η γυναίκα, σὴν να μὴν ἄκουε καθόλου, και να μὴν ἐννοιωθε τι γίνονταν γύρω της, εξακολουθούσε να κουνῆ τὴν κούνια πέρα-δῶθε και να κνουρίζῆ τὸ φασκιωμένο παιδί τραγουδιστά :

«Νάνι, να πῆρ στο σκολειό

»Και στο ψηλό τὸ δασκαλειό,

»Νὰ μου μαθαίνῆ γραμμάρια,

»Γράμματα και σπουδάματα . . .»

— Δεν σε κνακακχαίνω τι μου λές, κύρ χωροφυλάκας. Αδίκαια χαλῆς ἔτσι τὸ στόμα σου και με βρίζεις, και μάλιστα μπροστά στην γυναίκα μου ! Είμαι φτωχός, ἀλλ' είμαι τίμιος ἄνθρωπος ! . . .»

Απάντησε πάλι ο Απεραθίτης, με θάρρος και με τόλμη.

— «Μωρέ, δεν είτουν σύ ο ἴδιος, που σ' είδα να κλέβεις τὸν κριό από τὴν Κομιακῆ και να τὸν μπάζεις έδω μέσα ; Εγώ σ' ἀκολούθησα κατὰ πόδι απ' εκεί, ως έδω μέσα ! Τι μου κάνεις τὸν ἀνήξερο ; Τὸν κριό, τὸν κριό, γιατί ἀλλοιῶς θὰ σε πισταγκωνίσω και θὰ σε πῶω στή χώρα !»

Του είπε, ο χωροφυλάκας ἀξιωματικά, σὴν ἄνθρωπος, που δεν ἀμφέβαλλε στην πιστότητα τῶν ματιῶν του.

Η γυναίκα εξακολουθούσε να κουνῆ με τέλει ἀπάθεια τὸ φασκιωμένο παιδί και να κουνῆ τὴν κούνια πέρα-δῶθε και γλήγορα-



ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

γλήγορα : « Ντούκου-ντούκου ! Ντούκου-ντούκου ! Ντούκου-ντούκου ! »

— « Εγώ, κύρ-χωροφύλακx, (του άπάντησε εκείνος), ούτε στην Κομική πήγα σήμερα, ούτε κριό έκλεψx εκεί ! Σου όρκίζομαι στο φως μου και στη ζωή του παιδιού μου, που κοιμάται εκεί δά, ότι δεν έκλεψx κριό ! Εγώ δεν ταράχθηκα καθόλου σήμερα άπ' έδω μέσα ! . . . Νά μήν χαρώ το μοναχούλι μου, άν πήγα στη Κομική σήμερα, κι' άν έκλεψx κριό ! Νά το θάψω, κύρ-χωροφύλακx εκείνο εκεί δά, που το κουνάει ή μάνακx του ! Φαίνεται, πώς δεν έχεις παιδιά . . . » Αν είσουν πατέρας, θά με πιστεύεις. . . »

Τά τελευταία λόγια τά είπε σε κλυθυμύρον τόνο, για να μπορέση να συγκινήση την καρδιά του χωροφύλακx, ενώ ή γυναίκα του κουνούσε άκκτάκxυστα τό παιδί στην κούνια πέρα - δάθε ! « Ντούκου - ντούκου ! Ντούκου-ντούκου ! Ντούκου-Ντούκου ! » και γλήγορα-γλήγορα, κxμόνοντας, σαν να μήν άκουε τίποτε, και σαν να μήν έδλεπε τίποτε γύρα της, κι' εξακολούθησε τό κανάρισμα :

« Νάνι, να μου γενή γαμπρός,  
» Γαμπρός, με κόρη βασιλειώς,  
» Νά φέρη στοίβες τά προικιά,  
» Κι' έφτά φορτώματα φλωριά . . . »  
« Ωωωω ! Ωωωω ! Ωωωω ! Ωωωω ! »

Μήν βλέποντας ό καυμένος ό χωροφύλακx τό κλεμμένο κριόπουλο, κι' άκούοντας από την μιá μεριά τόν άντρα ν' άρνιέται την πράξη, κι' από την άλλη την γυναίκα να καταγίνεται στο κούνημα της κούνιας με μεγάλη απάθεια και να τραγουδάει κxνxροτραγουδά, άρχισε να αίστάνεται κλονιζόμενη την πεποίθησή του και να νομίζη, ότι είχε μπή κατά λάθος σ' άλλο σπίτι. Βγήκε μιá στιγμή έξω, για να ιδη καλύτερα, άν αληθινά είταν αυτό τό σπίτι, πούχε μπή ό κλέφτης με τό κριόπουλο άπάνω στα λαιμόπλατά του, ή άλλο πxκxπέρα. Άλλά τό πxκxπέρα είταν και μακρυνά και δεν είχε και την θύρα κατάντικρου στον δρόμο. Άρα τό σπίτι πούχε μπή, είταν τό σπίτι πούχε μπή κι' ό κλέφτης, και ξανηγύρισε βεβκxιωμένος και λέγοντας με θυμό :

— « Ψέματα μου λές, κxληάνθρωπε ! Ψέματα ! Έτύ είσαι ό κλέφτης του κριού και τόν έχεις κρυμμένο έδω μέσα ! »

— « Νά, όλο κι' όλο τό σπιτικό μου, κύρ χωροφύλακx αυτό είναι ! (Άπάντησε και πάλι εκείνος). Γιατί με βρίζεις και με συγκοφανγιά; μπροστά στην γυναίκα μου ; Εχω κι' εγώ φιλοτιμία και μποροΰσα να κάνω κάτι που να κλάψη ή μάνακx σου . . . Άρα, λοιπόν, νομίζεις κxλά και σώνει, ότι εγώ είμαι ό κλέφτης, και ότι έδω είναι ό κριός, ψάξε να τόν

βρης ! Τι άλλο να σου είπω ό καυμένος ; »

Γότερα άπ' αυτά τά λόγια, άρχισε ό χωροφύλακx να ψάχνη μέσα στο σπίτι. Δεν άφησε καστέλα χωρίς να την ανοίξη, ή κάδο χωρίς να τόν έρευνήση μέσα, ή έπιπλο χωρίς να τό άναποδογυρίση, ή σκουτικό χωρίς να τό ξανανοίξη, κι' όμως δεν φκίνονταν πουθενά τό κριόπουλο, σαν να είχε γείνει φύλλος τό θεοκίταρτο ! Του πέρασε τέλος ή ιδέα, ότι είχε τό σπίτι κάποιo μυστικό ύπόγειο, κρυφώνα προς τά κάτω, ή προς τά έξω, κι' ότι ό κλέφτης είχε ανοίξει κάποια κρυφή καταπακτή και τώχε ρίξει προς τά κάτω, ή τώχε τρυπώσει προς τά έξω, πέρα. Ψάχνει γύρα-γύρα τούς τοίχους, για να βρη την καταπακτή, ψάχνει και τό έδαφος, αλλά πουθενά δεν φαίνεται καταπακτή ! Πήγε να του σηκωθη ή νοΰς του καυμένου του χωροφύλακx, του Μετζιτάκου Νόμισε, ή ότι αυτός δεν είταν στα λογικά του, ή ότι ό σπιτονοικοκύρης δεν είταν μοναχά κλέφτης, αλλά και μάγος, κι' είχε την δύναμη να κάνει άόρατα, τά όρατά πράγματα, σαν πώς αναφέρουν τά πxκxμύθια τών γονών. Άλλά δεν άπομκρύνετο κι' από την ιδέα ακόμα, ότι μποροΰσε να βρη κρυμμένο εκεί μέσα τό κριόπουλο. Πού είταν όμως ; Άπάνω στην άμηχανία του, άρπάξει από τόν σβέρκο την γυναίκα, που κουνούσε την κούνια και τραγουδωνκούριζε, και της λέγει :

— « Έσύ, κxλιόστριγκλα, ξέρεις που είναι ό κριός. Η θά μου πής, ή θά σε ξεκοιλιάσω, σαν τό ψάρι ! »

Και λέγοντας αυτά τά λόγια ξεθήκωσε την λόγχη του και της την άκούμπησε στα στήθια.

— Νά μήν χαρώ, κύρ χωροφύλακx, (του είπε αυτή) τό μοναχό μου, που κουνω και λαχταρω για την ζωή του, άν ξερω από κριό, που με ρωτάς ! Δεν με πιστεύεις ; Θέλεις κι' άλλον όρκο βαρύτερο, να σου κάνω ; Νά ράω τά κορτά του παιδιού μου, που κουνάω, και να ρίξω τά κοκκαλάκια του στα σκυλιά, άν έφερε ό άντρας μου κριό σήμερα έδω μέσα, κι' άν τόν είδα με τά μάτια μου ! Φουρτούνx μου ! Θά μου ξυπνήση από τές φωνές τό μοναχό μου και τί θά κάνω ή όρανή ! »

Και κxμόνοντας αυτούς τούς όρκους, τούς ροβερους για μιá μάνακx, κουνούσε γλήγορα-γλήγορα την κούνια πέρα - δάθε : « ντούκου-ντούκου ! ντούκου-ντούκου ! »

Είχε νικηθη πλειά τέλειx ό χωροφύλακx ό Μετζιτάκος, ό τετραπέρατος Μανιάτης, τό καύχημα της έλληνικής χωροφυλακής εκείνου του κxιου στην άγριότητα, είχε χάσει την πεποίθησή του, είχε πιστέψει, ότι είχε πάθει κάτι εκείνη την ήμέρα, κι' ότι κάποιo Δαιμό-

μιο τόν είχε πλανέψει, τόν είχε κοροϊδέψει, τόν είχε κάνει να ξεσφκxιστη, να φάγη μονορροΰρι όλον εκείνον τόν ποδxρόδρομο από τό Χαλκι της Τραχίας, ως την Άπεράθου, κι' άρχισε να κxνη τό σταυρό του και να λέγη τό : Κύβιε ότλον κατά του Διαβόλου . . . » που διώχνει μακρυνά τά δαιμονικά και τά ήσκιωτικά, και να φεύγη ντροπικxμένος από τό σπίτι του τίμιου νοικοκύρη !

Όταν βρέθηκε έξω και πήρε την άνάσκx του, έκρινε καλό να πάγη στην εκκλησιά και να ζητήση τόν πxκx του χωριού να του διβάση τούς εξορκισμούς τών δαιμονικών.

Ό παπάς του διάβασε μιá ώρα τούς εξορκισμούς, τόν σταύρωσε με τόν άσημένιο σταυρό, πούχε μέσα τιμιόζυλο, τόν θυμιάτισε καλά-καλά, και τόν κατευόδωσε, κι' έτσι ό χωροφύλακx ό Μετζιτάκος γύρισε στην χώρα, άλλ' άπ' άλλον δρόμο, για να μήν ξανxπανιήση εκείνο τό δαιμόνιο, που τόν είχε πλανέψει, τόν είχε κοροϊδέψει, και τόν είχε κάνει να φάγη άδικx όλον εκείνον τόν δρόμο, κι' όλους εκείνους τούς κόπους και τού, μόχθους, από τό

Χαλκι της Τραχίας, ως την Άπεράθου !

Ό τίμιος νοικοκύρης κατασκόπευε τεχνικά από μακρυνά τόν καυμένον τόν χωροφύλακx τόν Μετζιτάκο, κι' όταν τόν είδε να φεύγη και να άπομκρύνεται από την ξκουσμένη Άπεράθου, γύρισε στο σπίτι του, κι' είπε στην γυναίκα του προσταχτικά :

— Βγάλε, μωρή, τώρα τό παιδί από την κούνια ! . . . Ξεκουμπίστηκε ό σταυρωτός !

Η γυναίκα έλυσε άμέσως τές φασκές από την κούνια, κι' έβγαλε άπ' εκεί μέσα αντί παιδιού . . . σφαγμένο τό κριόπουλο ! Τώδωκε στον άντρα της, κι' αυτός τώγδαρε στην στιγμή και τό ξανάδωκε στην γυναίκα του να τό μαγειρέψη !

Έτσι τούς έπιασαν οι ψεύτικοι όρκοι, πώχουν κάνει κι' οι δυό τους στον χωροφύλακx τόν Μετζιτάκο ! Έτσι δεν χάρηκαν τό αμoνxό τους, που κοιμώνταν στην κούνια, κι' έφαγαν τά κρετά του κι' έρριξαν τά κοκκαλάκια του στα σκυλιά ! Κι' έτσι ό κριός έγινε άπόκριος !

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ



ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΗ ΜΙΚΡΑΙ ΑΣΙΑΙ



# ΛΕΟΡΝΑΔΟΣ ΔΑ-ΒΙΝΤΣΙ (\*)

«Ο Δα-Βίντσι είπε : «Έχω δικό μου μυαλό, και μ' αυτό θέλω να μελετήσω τον κόσμο και τη ζωή. 'Ανάμεσα σ' έμέ και στην φύσιν, άς μη μνη κανείς. Περιφρονώ την παραδεδομένη παράδοσιν που σκοτώνει την σκέψιν. Περιφρονώ κάθε είδος δυνάμειος, τους θεούς των άμαθών. Δέν μιμούμαι τά ξένα έργα. Μεταχειρίζομαι την δική μου κρίσιν, και προσφέρω τους καρπούς της παρατηρήσεώς μου και της μελέτης μου».

Ακούριμος, έφερετο πάντοτε προς την παρατήρησιν, την αλήθειαν. Δέν διεκήρυξε τ' άποτέλεσμα των ανακαλύψεών του, καθώς κάνουν οι έξερευνηταί, δέν ήθέλησε νάκούση το πλήθος τās όμιλίαις που είχε με την φύσιν. Όπου τó μάτι και ή σκέψις του μεγάλου αυτου διευθύνονται, εκεί φυτρώνουν σπόροι αλήθειας. «Σάν πέση ένα βάρος από ψηλά, λέγει, πέφτει ίσια κάτω, δέν πηγαίνει σαν τρελλό γυρίζοντας σε διάφορες γραμμές» και αυτός είναι ό ίσος δρόμος της φύσεως. Η φύσις, κατά την γνώμην του Δα-Βίντσι, έχει μέσα της φιλοσοφικήν έννοιαν, και κυτάζει προσεκτικά όλας τās ιδιότητας των σχημάτων. Έχει προσδιορίσει όλας τās αιτιολογικάς ανάγκας. Η φύσις άποτελείται από θεϊαν ουσίαν. Σ' αυτή ζή τó λογικόν του νόμου της. Η φύσις δημιουργεί όλα, και για όλα φροντίζει. Όπου ό Δα-Βίντσι δοκιμάζει να εξαγάγη διδάγματα από τά πειράματά του, επιστρέφει στην πρόνοιαν της φύσεως.

Η φύσις είναι μήτηρ πάσης τέχνης και έπιστήμης, ό άνθρωπος που θέλει να μαθαίνη, πρέπει να συνεινεοίται πάντα μαζί της. Τó χέρι της μόνο θα τον διευθύνη εις τās έρεύιας του. «Γίνου μαθητής της φύσεως και θα γιατρευθής από κάθε άνοησία». Για να μη λαθεύη κανείς ποτέ, θα έπρεπε να συγγρατήση την αναπνοή της φύσεως, αυτή να περιγράψη με κάθε λεπτομέρεια. Στο δρόμο των έρευνών του βάζει αναριθμητούς φάρους που τον φωτίζουν. Διαθέτει ή φύσις κάτι μ' ένα τρόπο, και σύ θα τó ζωγραφίσεις τέλεια πίσω από τās διαταγās της. Στο κάθε τί, μελετᾶ την φύσιν. Να εκτείνη εις όλην την άπέραντη φύσιν ένα διαφανή άπέραντον πέλλον και να τον σφίξη τόσο στο σώμα του, ώστε να μείνη άπ' όλα ή αληθινή αποτύπωση : Ίδου ένα τολμηρότατον όνειρο, που φτάνει στο νοῦ ένός γίγαντος μόνον.

Τό χέρι που κινεί τó πινέλο, είναι τó σοφώτατο χέρι ένός Αρχιμήδους Στο μαθητή του Verrocchio οι σύγχρονοι γνώρισαν τó μυαλό του σοφου των Συρακουσών. Κι' αληθινά, φαίνεται πως ή φύσις του παραχώρησε εκείνο τó μαθηματικό εργαλείο αλάφρευτης όριστικότητος... Τό κάθε τι είναι σφαλερό, όταν δέν περνᾶ από την πείραν. Η πείρα είναι στη καρδιά της φύσεως, και καθώς δέν πλανᾶται ή φύσις έτοι δέν μπορεί να λαθέψη και ή πείρα. Είναι κι' αυτή μήτηρ των έπιστημών και τεχνών. Είναι ή μόνη καθαρά πηγή της γνώσεως. Η φύσις διδάσκει πως όλα συμβαίνουν βαθμηδόν. «Αν θέλεις ν' αναβής στο ύψος ένός οικοδομήματος, πρέπει να πᾶς σκαλί-σκαλί, διαφορετικά θα είναι αδύνατο. Όμοια και ή φύσις σε μαθαίνει εις την τέχνη» αν θέλεις να ξέρης τά σχήματα των πραγμάτων θάρχησις από τά ιδιαίτερα και μη πηγαίνεις στο δεύτερο, αν δέν έχεις καλά στο νοῦ τó πρώτο».

\*) Συνέχεια

Ο Δα-Βίντσι ανέλυε τη ζωική και φυσική κατασκευή της δημιουργίας του Σόμπαντος. Μετά την μορφή του είδους του ανθρώπου, ήρχετο ή μελέτη του πιο λεπτού και άπλου άνθους. Έπειτα έστρέφτο στον ούρανό και στᾶστρα. Ο Δα-Βίντσι μπορούσε να πῆ, πως μόνος του άγκάλιασε με περίπτεριν Τιτάνος, έμελέτησε και ξεκαθάρισεν ό,τι περικλείει ό κόσμος. Ο ζωγράφος του Μυστικού Δείπνου, έπερνε κατά-καρδα τά δυσανάλογα έργα, κατεγίετο στην ανατομία. Περνούσε νύκτες ολόκληρες με ανθρώπους κοιμητιασμένους και ξεγδαρμένους, επέβαλλε στον έαυτο του την πιο έπιμελημένη έρευνα σε χίλια πειράματα π.χ. να παρατηρή μέσα στᾶπειρα άλλα όλας τās κινήσεις της καρδιάς — «όργανο θαυμασίο που τó έφευδεν ό υπέρτατο Διδάσκαλος» — να μελετᾶ την αδιάκοπον ανανέωσιν του κρέατος των ζώων, τον αιώνιον θάνατον και τó αιώνιο ξαναγέννημα, να περνᾶ από τó ανατομικόν πεδίον στο φυσιολογικόν, από την έξωτερικήν έρευναν στην έσωτερικήν και έπιδέξια να εκθέτη τους νόμους της κινήσεως και της θερμότητος, τους φυσικούς λόγους της ανθρωπολογίας, γεωλογίας, βοτανικής.

Στās φωνάς που τονίζουν τον ήμνο της φύσεως, αναμιγνύονται εκείνες που επαινοῦν την έπιστήμην. «Ω θαυμαστή έπιστήμη, διατηρείς στη ζωή τις ξεθωριασμένες όμορφιες των ανθρώπων, που αδιάκοπα αλλάζουν από τον καιρό που τās οδηγεί στα γηραιά, και τέτοια έπιστήμη έχει τόσην αναλογία με τη θεία φύσιν, όση τά έργα της με εκείνα της φύσεως και για τούτο λατρεύεται».

Για να ιδῆ όλα τά θαυμαστά της φύσεως, ό Δα-Βίντσι, γυρίζει δω κι' εκεί, και θάθελε να ιδῆ με τά μάτια του τó Σόμπαν. Δέν ειχε τά μέσα και έταξείδευεν έχων κάποια θέση, τις περισσότερες φορές ως μηχανικός. Αφησε κάποιο σκίτσο για την Ανατολή, έσχεδίασε τó τρέξιμο του Εύφρατη και Τίγρεως, μίλησε για τó Sacro Seldano της Βαβυλωνίας, περιέγραψε τās μαγείας της Κύπρου «που ακόμα καλεί τους αλήτες ταξιδιώτες μέσα στις δροσερές πρασινάδες της».

Ο Δα-Βίντσι ήταν, συγχρόνως, καλλιτέχνης ποιητής και έπιστήμων. Είπε ιδιότροπος όσον και ή φύσις. Για να προχωρήση εις τās ανακαλύψεις του, έπωφελείτο άπ' ότι, δήποτε. Τον ενδιαφέρουν αι περιπέτειαι των ταξιδιωτών, και εξαφνα πέρνει για δική του τη καταστασί των. Η φύσις της πατρίδας του του έφαινετο θαυμαστή, ποικιλοτάτη προβλεπτική σ' όλας τās ανάγκας κι' έπιθυμίας του καλλιτέχνη και έπιστήμονος. Ο Δα-Βίντσι λίγο γνώριζε τη μεσημβρινή 'Ιταλία αντίθετα, γνώριζε την βορεινή. Όπου κι' αν πήγαινε παρατηρούσε προσεκτικά και περιέγραφε τó κάθε τί. Ταξείδευε έχων τον νοῦ προσηλωμένον στα έργα της φύσεως. Μελετᾶ τās πηγας, την θορυβώδη πορείαν των ποταμών. Περιγράφει την θάλασαν ως έξης : «Η κυμαινομένη θάλασσα δέν έχει γενικό χρώμα. Όποιος την κυτάζει από τη γῆ, έχει χρώμα σκοτεινό, και τόσο πιο σκοτεινό όσο πλησιέστερα στον όρίζοντα βρίσκεται και βλέπει μερικῆς λάμψεως φωτεινες που άρροκινιούνται σαν άσπρα πρόβατα ονά κοπάδια. Όποιος βλέπει τη θάλασσα ψηλά άπ' άλλη θάλασσα, τη βλέπει γαλανή. Και τούτο προέρχεται εκ του ότι από τη γῆ ή θάλασσα φαίνεται σκοτεινή, γιατί βλέπεις σ' αυτή τά κύματα που καθρεφτίζουν

τό σκοτάδι της γῆς. Και από ψηλά επάνω στη θάλασσα, φαίνεται γαλανή, γιατί βλέπεις στα κύματα τον γαλανόν αέρα από γαλανά σώματα καθρεπτιζόμενα». Ο Δα-Βίντσι συνειδίξε να σκέπτεται στα θαυμαστά άποτελέσματα της φύσεως, στη κίνησι, στη ζωή, στις αιώνιες παραλλαγές. Από ένα μόνο φαινόμενο που παρατηρεί, εκινούντο στο μυαλό του εύρύτατες ιδέες.

Βρίσκει μίαν ιστορία της γῆς ανάμεσα στους αιώνες. Δέν προσέχει τó μούγγρισμα των κυμάτων. Η Μεσόγειος του παρουσιάζει σαν ένα μεγάλο ποτάμι, που κι' αυτό ακόμα θα στερηθῆ τó νερό. Και ή σπουδή της θαλάσσης και των βουνών, θά ανυψώση την σκέψιν του εις τās ύψηλοτέρας σφαιρας της διανοίας, δίχως ποτέ να του ταράξη την ψυχήν. Η φύσις στα πανόψηλα βουνά γυμνή από δένδρα, χόρτα, λουλούδια, ένδιέφερε τον Δα-Βίντσι σαν την φύσιν την στολισμένην με τó πλουσιώτερο φόρεμα της βλαστήσεως.

Ηδύνατο εύκολα, άνεβαίνων σε ένα λόφον να μελετήση τās ποικιλίας του φωτός, του σκοτους, στον ήσυχον ούρανό, στα διάφορα ύψώματα, να παρατηρήση τά πολύπλοκα άποτελέσματα της πυκνώσεως και της άραιώσεως του αέρος. Ημπορούσεν ακόμα να έπωφεληθῆ από την πείραν των Αλπινιστών που άνεβοκατεβαίνουν στα βουνά τους, ύποχρεωμένοι από τās ανάγκας της ζωής.

Στη καρδιά ένός καλοκαιριού, ό Δα-Βίντσι άνεβηκε σε τόσον ύψος, «που σχεδόν περνάει τά σύννεφα» στο Monte Rosa που ή βίσις, λέει ό ίδιος, γεννά τά τέσσερα ποτάμια που βρέχουν σε τέσσερες αντίθετες όψεις όλη την Εύρώπη, κι' πνύ στην κορυφή του σπάνια έπεσε χιόνι, μα μόνο καλοκαιριατικό χαλάζι, σαν τά σύννεφα βρίζουνται στο μεγαλύτερο ύψος. Και τέτοιο πάγο, ύψωμένον από τους βαθυμύ; του χαλαζιού του Ίουλιού, βρήκε άψθονο, και είδε σκοτεινόν άπό πάνω του τον αέρα, και τον ήμιο που χτυποῦνε τó βουνό φωτεινότερο από τις χαμηλές πεδιάδες, γιατί λιγώτερος πάλιν αέρας ύπάρχει μεταξύ της κορυφής του βουνού εκείνου και του ήλιου».

## ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

### ΒΡΑΔΥΑΣΜΑΤΑ

Κάι σα σιερνό φιλι  
ό ήλιος σου άρογδίνει,  
Κ' ένας φωτισιέφυγος  
Μές τά μαλλιά σου σβύνει.

Γύρω μας του δειλινοῦ  
Θλίφες μαβιές πτηθαίνουν,  
Κύττα ! σιούς οδοτόπους  
Κάποιοι άγγελιοι πεθαίνουν...

Πάει... άπ' τά μιλλάκια σου  
Κύλησε ή βροχοστάλα,  
Και άγνωστῶν οι άντιφεγγιές  
Σε δάκρυα τρισμεγάλα...

Ω ! ή λάμψη που έσβυσε !  
Ψυχή μου πως τη ιεώνεις  
Την άτέλειωτη νυχτιά,  
Που έσύ, ό πάθε, άπλώνεις !  
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ

## ΞΕΝΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τό βραβείον Νόμπελ διά την φιλολογοίαν άπενεμήθη από της Σουηδικής Ακαδημίας διά τó 1921 εις τον Ανατόλ Φράνς, έπιφανή στυλιστ έν τη συγχρόνῳ Γαλλική λογοτεχνία, ιστορικόν φιλόσοφον και φιλέλληνα εκ των διαθέρμων. Συνοποφήρισι ήσαν ό Δ' Αννούτσιο και ό Γκόρκυ. Τό βραβείον άνήρχετο έφέτος εις 130,000 κορώνες, ήτοι 400,000 περιπου φράγκα.

Οι Παρισίνοι καλλιτέχνη διοργάνωσαν έορτήν εις μνήμην του έσχάτως άποθανόντος μεγάλου Ίσπανού ζωγράφου Πραντίλα.

Έξεδόθησαν τ' άπομνημονεύματα του μεγάλου δραματικού συγγραφέως Στρίνιπεργ υπό τον τίτλον «Ο υίός της δούλας».

Προσεχώς θ' άνεγερθῆ έν Παρισίοις μνημείον προς τιμήν του Μπριγιά Σαβαρίν, διασήμου... μαγειρόν επί Ναπολέοντος.

Εις την Λιέγην έγένετο εκθεσις των έργων του όνομαστου διά τά πολεμικά σκίτσα του Όλλανδου ζωγράφου Ραιμαίκερς. Έν τη αὐτῇ πόλει έγένοντο εκθέσεις Ίαπωνικῶν και Σινικῶν άντικειμένων τέχνης, άλλη επίσης εκθεσις αρχαίων πλαγγόνων.

Εις τó Μοριπελιέ έγένοντο τ' άποκλιμπτήρια του άνδριάντος του Ραμπελαί.

Έγένετο εις την Γαλλικήν Ακαδημίαν ή δεξιώσις του νέου Ακαδημαϊκού Ρεντιέ, όστις όμιλησε διά τó έργον του Ροστάν.

Έν Μασσαλίε θά άνεγερθῆ μνημείον προς τιμήν των έν Μακεδονία πεσόντων Γάλλων στρατιωτών.

Εις τó φθινοπωρινόν Σαλόν των Παρισίων έξετέθη πληθώρα έργων νέων ζωγράφων έν οίς και φουτουριστών. Οι κριτικοί έπετέθησαν κατά των νέων τάσεων της ζωγραφικής.

Απέθανεν έν Λονδίνο ό γνωστότατος Άγγλος δημοσιογράφος Άρθουρος Πήρσον, ιδρυτής και διευθυντής των φερόντων τó όνομα του γνωστών «Μαγκζίν» και περιοδικών. Ένώ έλάμβανε λουτρόν όλισθήσας εκτύπησεν εις τον μήνιγγα και άπαλέσας τās αισθήσεις απέθανεν εκ πνιγμού Γενόμενος τυφλός, ύπήρξεν ό ιδρυτής Άσούλου των κατά τον πόλεμον τυφλωθέντων πολιμιστών Συγκλητικόν ήτο τó θέαμα εκατοντάδων τυφλών άκολουθούντων την ηγεσίαν του.

Εις τó Ίταλικόν περιοδικόν «Il Convegna» έδημοσιεύθη μελέτη περι του Θεοσκοποῦλου (Il Greco) μετ' εικόνων, γραφείσα υπό του Α. Mayer.

Η Νρούζε μετά εικοσαετή άποχήν από της σκηνης ένεφανίσθη εις τά Ίταλικά θέατρα δίδουσα άνα τρεις παραστάσεις εις κάθε μεγαλούπολιν.

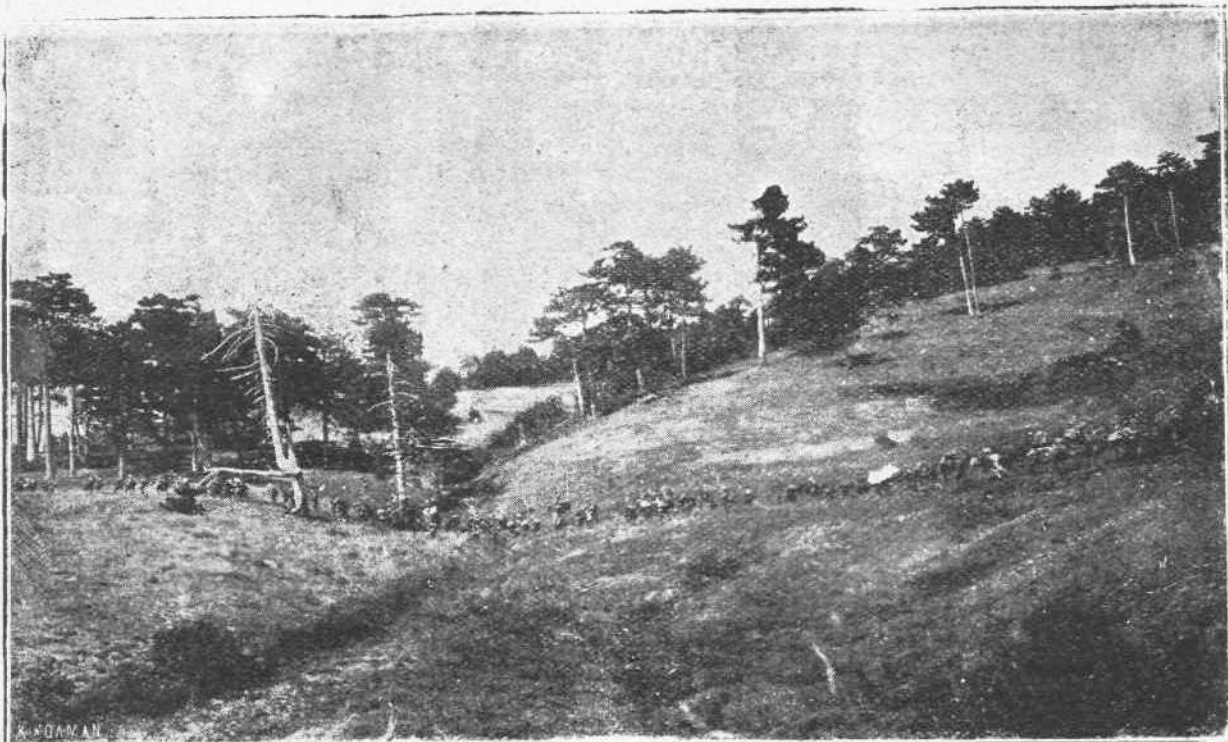
Μία εικόν του Γκαίνσποργκ τó «Γαλανό άγόρι» εύρισκομένη εις χειρας του δουκός του Ουεστμίνστερ έπωλήθη έξω της Άγγλίας, ως και ή εικόν του Ραϊνολδ «Τραγική Μούσα».

Τό «Βιβλίον της άελεπισίας» του Άρνο Χόλτς, ένός εκ των καλλιτέρων ποιητών της συγχρόνου Γερμανίας, είδε τó φώς έσχάτως.

Ο Χόλτς καλεί τó έργον του : «Πανδαιμόνιον και Πάνθεον». Εις τó βιβλίον συναντῶνται άστραταί μεγαλοφυίας, φιλολογικαί άκροβασιαι και άπεριόριστος πικρία ένός άθλιως φυτοζωούντος ταλάντου.

Εδμενέστατα εκρίθη τó νέον δραματικόν έργον του Σνάιδερ «Ο έξ άργίλλου θεός», παρασταθέν εις τó Παρισινόν θέατρον Άντοίν. Τό κύριον πρόσωπον ειλε έν είδος υπερανθρώπου, διά τον όποιον δέν ύπάρχει τίποτε εκτός του άγνου λογισμοῦ.





“Αγρυπνοί φρουροί”

## Ο ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

(Από τας σημειώσεις ενός ‘Ημερολογίου)

### I

Τὴν εἶδα διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν σκιάν μιᾶς γωνίας τοῦ δωματίου. Συνεστήθημεν καὶ ἀνηλλάξαμεν τὰς συνειθισμένας ἐκεῖνας φράσεις, αἱ ὅσῃκι με πλῆττον φοβερά. Μοῦ ἔκκνεν ἐντύπωσιν ἡ αὐστηρότης τῶν γραμμῶν τοῦ προσώπου της. Ἐλείπεν τὸ θάρρος, τὸ ὅποιον κατόπιν ἐπῆλθεν καὶ τὸ ὅποιον μοῦ ἀπεκάλυψε τὴν μεγάλην καλοσύνην της, ἣν γνωρίζει τόσον εὐμορφα νὰ ὑπενδύη με κάποιαν προσποιητὴν ἀδιαφορίαν.

Ἐχωρίσθημεν. Ὅταν ἔφυγα, τίποτε ἐξαιρετικὸν δὲν ἠσθάνθη δι’ αὐτήν.

Ἄλλ’ ὅσον αἱ ἡμέραι παρήρχοντο, ἐνοιώθη νὰ σχηματίζεται εἰς τὴν ψυχὴν μου μία εἰκὼν, μία φαντασμαγορία, εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας ἀνεγνώρισα τὴν γλυκεῖαν ὄψιν της. Καὶ ὁ κενὸς παρήρχετο, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἴσχυε νὰ με ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν μορφήν της.

### II

Ἀπόγευμα χοροῦ.

Αἱ Ἀπόκρως ταράσσουν τὰς ἐγκεφάλους

καὶ θέτουν εἰς πυρετώδη κίνησιν τοὺς πόδας.

Τὴν βλέπω πλησίον μιᾶς ἀχωρίστου φίλης της. Τὰ μάτια της ἔχουν κάποιαν παράδοξον φεγγαβολήν. Ἀδύνατον νὰ διακρίνω τί κυριαρχεῖ μέσα των. Μία μυστικὴ ἀγάπη τὰ φωτίζει, ἢ ἡ εἰρωνεία τὰ ἐμπνέει, ἢ θλίψις ἀόριστος τὰ ὑγραίνει; Ποῖον αἶσθημα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον τὰ πληροὶ μιᾶς παραδόξου λάμψεως, ἢ ὁποία με τραβᾷ τόσον πολὺ;

Ἐὰν ὁ χαρακτήρ της εἶνε ὅπως τὰ μάτια της, δυστυχία μου! Θὰ κλυδωνίζωμαι εἰς τὸν Ὠκεανὸν τῆς ἀγάπης χωρὶς πυξίδα!

Τὴν πλησιάζω με πολλοὺς δισταγμούς. Ἡ κόρη μοιᾶζει με ἓνα μαγικὸν κλειστὸ κουτί. Μόλις θελήσῃς διὰ νὰ τὸ ἀνοίξῃς, πιθανὸν νὰ σὲ περιβάλλῃ ἀρωμα πολυτίμων ἀνθῶν, ἀλλὰ ἐπίσης ἡμπορεῖ νὰ ἐκπηδήσῃ ὕφρις φαρμακεροί.

Χαριτωμένον πλάσμα, με ἀφρόνους σπινθηρισμοὺς πνεύματος, με εἰλικρινεῖαν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας, με ζηλευτὴν μετριοφροσύνην.

Ἄλλ’ ὅλα τὰ ὑπερβάλλει τὸ μειδίαιμα. Μειδίαιμα ἱκανὸν νὰ καταστήσῃ ἓνα λάτρη τῆς Ὀθέλλου. . . . .

Καὶ τώρα ἐνῶ τὰ γράφω αὐτά, αἰσθάνομαι

μὴν εὐτυχίαν. Ἐὰν ἀντὶ νὰ τὰ γράφω, τῆς τὰ ἔλεγα, ποῖον μειδίαιμα θὰ διεγράφετο εἰς τὰ χεῖλη της, μειδίαιμα θελκτικὸν τὸ ὅποιον θὰ ἤξιζε μὴν λατρείαν, ἀλλὰ δὲν θὰ ἤξιζε τὴν εἰλικρινεῖάν μου. . .

### III

Τὴν συνοδεύω εἰς τὸ σπίτι της.

ὦ, πῶς τὸ ἤθελα! Μὰζο οἱ δύο μὲς μόνον. Εἰς τὴν αἴθουσαν, ἡ παρούσα τῶν ἄλλων ἦτο μία παρκατονία. Τοὺς ἐθεώρουν ὄλους περιττούς. Τώρα, ἐγὼ καὶ αὐτή. Ἐπάνω οὐρανὸς γλυκὺς ἀπὸ τὸ μελιχρὸν φῶς τῆς σελήνης καταυγαζόμενος. Ἡ φύσις ἐξοχος. ὦ! ἀφεύκτως θὰ εἶνε καὶ αὐτὴ ἐρωτευμένη!

Βαδίζομεν σιωπηλοί. Πόσα, πόσα δὲν λέγει ἡ σιγὴ μὲς. Καὶ τὴν σιγὴν αὐτὴν τιν ἐπέβαλε τὸ μυστικὸν αἶσθημα τῶν καρδιῶν, ἡ μαγικὴ τοῦ οὐρανοῦ ποίησις. Καὶ τί δὲν ἤθελα νὰ τῆς εἰπῶ... Ἄλλ’ ἐφοβήθη μὴπως δὲν με πιστεύσῃ, ἐφοβήθη νὰ ταράξῃ τὴν γαλήνην ἐκείνην καὶ ὁ ἔρωσ ἀφρονος με ὀδηγεῖ παρὰ τὰ βήματά της. . .

Ὁ χωρισμὸς ἐπῆλθε ταχύς.

ὦ ἐὰν ἐξηκολούθει ἀκομὴ ὁ δρόμος!

Ἄλλὰ τὴν λύπην τοῦ χωρισμοῦ ἐφώτισε μία ἀκτίς, ἡ ὁποία ἐξηκοντίσθη ἀπὸ τὸ βλέμμα

της τὸ ὅποιον συνώδευσε τὴν ὑπόσχεσίν μου, ὅτ’ θὰ τῆς ἀνγκνώσω ἓνα μονόλογον, τὸν ὅποιον εἰς αὐτὴν ἀφιερῶ.

### IV

Τὴν εἶδα πάλιν.

Με μίαν κομψοτάτην ἐνδυμασίαν, μ’ ἓνα ὑπέροχον μειδίαιμα, με ἐτραβήξεν ὡς μαγνήτης.

Σπεύδω νὰ τὴν ἐρωτήσω πότε θέλει νὰ τῆς ἀνγκνώσω τὸν μονόλογον.

Καὶ ἐκείνη με τὸ διαρκὲς μειδίαιμά της, τὸ ἀφελές καὶ ἀπαθὲς μειδίαιμά της, μοῦ ἀπαντᾷ γλυκύτατα.

— Σὰς ἐπόλαδεν ἄλλος.

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ εἶνε εὐμορφος μονόλογος ἀφοῦ . . .

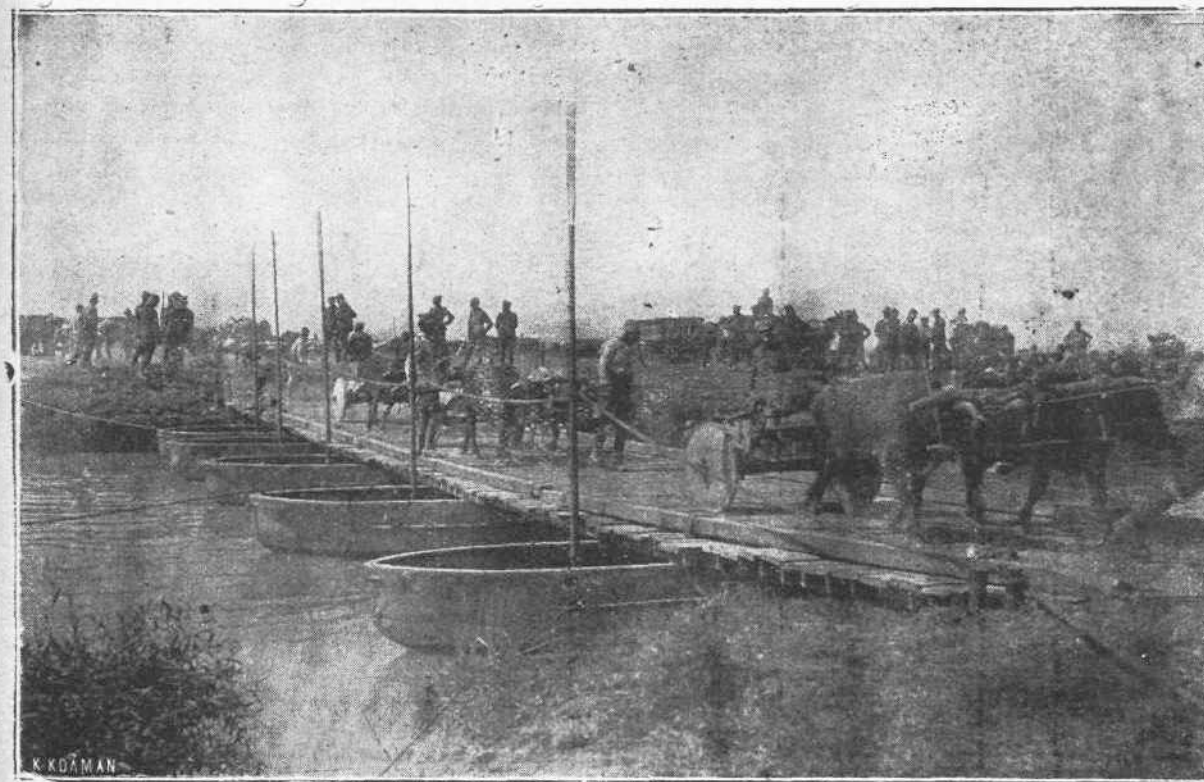
— Ναι, ὀνομάζεται «Ἀρραβῶν» καὶ ἀνέλαθε νὰ μοῦ τὸν ἀπαγγεῖλῃ τώρα σύντομα ὁ ἀρραβωνιαστικὸς μου.

Ἐξεπλάγην, ἠσθάνθη ἄλλος νὰ μοῦ σφίγη τὴν καρδιά, ἀλλὰ δὲν ἔχασα καὶ τὴν ψυχραιμίαν μου.

— Ἄν λάβετε τὴν ἀνάγκην ὑποβολέως, δηλαδὴ παρκαλύψου, εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας, τῆς ἀπήνησας.

Οὕτως τὴν ζαναεῖδα πλέον.

AMAPANTOS



ΠΩΣ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΔΙΕΒΗ ΤΟΝ ΣΑΓΓΑΡΙΟΝ



ΕΙΣ τὸ Παρίσι, εἰς τὸ θέατρον τῆς Σάρρας Μπερνάρ, παρετάθη με λαμπρὴν ἐπιτυχίαν ἡ «Δόξα», τὸ νέον ἔργον τοῦ Μαυρικιου Ροστάν, τὸ ὅποτον δικπνέεται ἀπὸ φλογερὸν ρωμαντισμόν. Ἐχει τρεῖς πράξεις καὶ συγχρόνως τρεῖς εἰκόνας, αἱ ὅποται ἐπευφημήθησαν ζωηρότατα. Τὰς τρεῖς αὐτάς εἰκόνας παριστάνει ἡ Σάρρα Μπερνάρ, ἡ ὅποια σὲ κάθε πρῶτῃ ἐμφανίζεται μέσα εἰς ἓνα ὠραῖον παλαιὸν πλίκσιον κολλημένον εἰς τὸν τοῖχον, ζωηρῶς φωτιζομένη, θεσπεσίως ὠραία, με στάσιν μεγαλοπερεπῆ. Ἡ Σάρρα Μπερνάρ, με τελείαν φυσικότητα, παριστάνει τὴν «Δόξαν», ἡ ὅποια ἐμφανίζεται εἰς τὸν νεαρὸν Κλαράν Οὐίμπουρν, υἱὸν τοῦ ἐνδόξου Ἀγγλοῦ ζωγράφου Οὐίμπουρν. Τοῦ λέγει καὶ τοῦ ἐπαναλαμβάνει εἰς τὰς τρεῖς πράξεις τι εἶνε ἡ «Δόξα», ἡ ἰδιότροπος καὶ ἀπατηλή, ἡ ὅποια παραδίδεται εἰς ὅσους ἀποθνήσκουν δι' αὐτήν καὶ δὲν γνωρίζει παρὰ τὰ φιλήματα τὰ πέραν τοῦ τάφου. Εἶνε δυνατὸν ἓνας νέος ὑπνωτισμένος ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ πατρὸς του καὶ στερούμενος πραγματικῆς ταλάντου, νὰ φθάσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν δόξαν, μόνον με τὸ νὰ θέλῃ νὰ γίνῃ διάσημος; Ναι, ἀπαντᾷ ὁ Μαυρικιος Ροστάν. Ναι, λέγει ἡ Δόξα εἰς τὸν νεαρὸν Κλαράν Οὐίμπουρν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βαρύνει τὸ ἐνδόξον ὄνομα τοῦ πατρὸς του, καὶ ὁ ὁποῖος ἐννοεῖ ὅτι δὲν θὰ εἶνε ἀνάξιος τοῦ μεγάλου πατρὸς του, παρὰ ἂν τὸν ὑπερβῇ.

Ὁ Κλαράν ἐπιδεικνύει εἰς τὸν πατέρα του λευκὰς δθόνας ἐπὶ τῶν ὁποίων φκνάζεται ὅτι ἐζωγράφισε ἀληθινὰ ἀριστουργήματα, τὰ ὅποια περιγράφει Ὁ δυστυχῆς πατέρας ζωγραφίζει τότε κρυφὰ εἰς τὰς κενὰς δθόνας τὰς ὁποίας ὠνειρεύθη ὁ υἱὸς του καὶ ὅταν ὁ Κλαράν ἐννοῇ τὸ τέχνασμα τοῦ πατρὸς του καὶ ἀποθνήσκει ἀπὸ τὴν θλίψιν, ἡ Δόξα ἐμφανίζεται διὰ τελευταίαν φοράν εἰς τὸν ἐτοιμοθάνατον καὶ τὸν παρηγορεῖ. Ναι, τοῦ λέγει, αἱ εἰκόνας εἶναι ἰδικαί σου, ἀφοῦ σὺ τὰς ἐνέπνευσες ὁ πατέρας σου ὑπῆρξεν ὁ ἐργάτης, ὁ ὁποῖος ἐξυπηρέτησε τὸ τάλαντόν σου. Δύνασαι νὰ ἀποθάνῃς ἡσυχος, ἡ δόξα σου ἀνήκειν. Ἡ θέσις αὐτῆ τοῦ Ροστάν, ἡ θεωρία τῆς λυτρώσεως διὰ τῆς πίστεως καὶ ἀνευ ἀγχιθῶν ἔργων, εἶνε κατ' οὐσίαν ἡ ὠραιότερα ἀπολογία τῆς ἀκηρίας, ἡ ὅποια ἔγινεν ἀφ' οὗτου ἐναφάνισθη ὁ ρωμαντισμός. Τὸ ἔργον, ἄλλως τε, ὀφείλεται εἰς προσωπικὰς οἰκογενειακὰς ἀνησυχίας τοῦ Μ. Ροστάν Ὁπωσδήποτε ἀποτελεῖ ἐν ὠραιότατον ποίημα εἰς λαμπροὺς στίχους, γεμάτους ἀπὸ πρωτοτύπους καὶ τολμηρὰς ἰδέας. Εἰς τὴν κατωτέρω σκηνὴν τῆς πρώτης πράξεως, τὴν

ὁποῖαν μεταφράζομεν εἰς τὸ πεζόν, ὁ Κλαράν ἐξομολογεῖται εἰς τὸν πατέρα του τὴν ἐμμονον ἰδέαν ἡ ὅποια τὸν τυραννεῖ καὶ ὁ πατέρας του ματαιῶς προσπαθεῖ με τρυφερότητα νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὴν τρομερὰν χίμαιραν, ἡ ὅποια τὸν κατεχει.

Κλαράν. Πατέρα, πατέρα, ὑποφέρω !!  
 Οὐίμπουρν. Ὡ Κλαράν !!  
 Κλαράν. Βοήθειαι, πατέρα !!  
 Οὐίμπουρν. Ὑποφέρεις ἐξ αἰτίας μου ;  
 Κλαράν. Ναι . . .  
 Οὐίμπουρν. Ἀλλὰ γιατί, Θεέ μου ;  
 Κλαράν. Σὲ ζηλεύω.  
 Οὐίμπουρν. Γιατί ;  
 Κλαράν. Γιατί . . .  
 Οὐίμπουρν (λαμβάνων τὴν κεφαλὴν τοῦ Κ. μεταξύ τῶν χειρῶν). Ζηλεύεις τὸν χειμῶνα ἐσὺ ποῦ εἶσαι ἡ αὐγὴ ; Ζηλεύεις ἐσὺ, ἐσὺ, ἐμέ ;  
 Κλαράν. Πατέρα, σὲ λατρεύω. . . Δὲν εἶνε ἀλήθεια, λέγω ψέματα ! Ἐγὼ ζηλεύω ; Αὐτὴ ἡ φρικτὴ λέξις δὲν ἐκφράζει ἀκριβῶς τὸ μαρτύριόν μου. Αὐτὸ τὸ πρόστυχον αἶσθημα εἶνε ἀδύνατον νὰ τὸ ἔχω. Ὅταν ὁ Φαέθων αἰσθάνεται ἀπελπισίαν μέσα εἰς τὴν ὑπερφηφάνειάν του καὶ ἀνεβάνῃ στὸν λαμπρὸν πατέρα του — τὸν Ἥλιο — νὰ τοῦ ζητήσῃ τὸ ζῆμα του, γιὰ νὰ τὸ ὀδηγήσῃ αὐτός, ὁ Φαέθων ζηλεύει τὸ φῶς ποῦ αὐτὸς θέλει νὰ ξαναγεννήσῃ ; Ὁχι, ἀλλὰ αἰσθάνεται μέσα του σὰ μιὰ μεγάλη κορυφὴ ἀγάπης, τὸ καθῆκον νὰ δημιουργήσῃ ; καὶ αὐτὸς τὸ φῶς, ἀκούει εἰς τὸ πρόσταγμα νὰ εἶνε καὶ αὐτὸς θεὸς τοῦ φωτός . . . Πατέρα, λυπήσου με, ὅπως ὁ Ἥλιος. Θέλω νὰ ὀδηγήσω τὸ ζῆμα. Δάνεισέ μου το.

Οὐίμπουρν. Παιδί μου . . .  
 Κλαράν. Δῶσέ μου αὐτὸ ποῦ σὲ ἰκετεύω. Πατέρα, αἰσθάνομαι μέσα μου ἓνα Θεὸν ποῦ με κτατρώγει. Ὁ Θεὸς αὐτὸς εἶνε ἡ μεγαλοφυΐα μου ! Ἀρκεῖ μιὰ μόνη λέξις σου . . .  
 Οὐίμπουρν. Ἐγώ . . .  
 Κλαράν. Ἀμφιβάλλεις γιὰ με ποῦ εἶμι στὰ γόνατά σου ; Ὁδήγησε τὸ χέρι μου ἐπάνω εἰς τὸ πανί. Ἄφησέ με ν' ἀνάψω τὴ λαμπάδα μου στὸ ἄστρο σου !  
 Οὐίμπουρν. Παιδί μου . . .  
 Κλαράν. Πατέρα, πρέπει . . .  
 Οὐίμπουρν. Μὲ κκατάλαβες παιδί μου ! Πολλοὶ μεγάλοι ἠθέλησαν . . .  
 Κλαράν. Ὁχι τὰ παιδιὰ τόσῳ μεγάλων, ὅπως ἐσὺ . . .  
 Οὐίμπουρν. Ἡ Τέχνη εἶνε θεὸς ἄγριος ποῦ μὰς σκονώνει.  
 Κλαράν. Πῶς ; Ἀρνεῖσαι νὰ σὲ δικαιώσω ;

Θέλεις σκληρὰ νὰ φυλάξῃς μόνον γιὰ τὸν ἐκυτόν σου τὴν ἀθανασία ;

Οὐίμπουρν. Καὶ ἡμῶς ἄλλα πεπωμένε σ' ἐκκλοῦσιν. Δὲν εἶσαι ὠρκίος ;

Κλαράν. Θέλω νὰ εἶμαι μέγας ζωγράφος. Ἐξω ἀπ' αὐτό, δὲν μ' ἐνδιαφέρει τίποτε.

Οὐίμπουρν. Καὶ ἂν ἐπειτα ἀπ' ἐμέ δὲν μπορῆς νὰ εἶσαι μέγας ζωγράφος ; . . . Ἐὰν μποροῦσες ν' ἀνεχθῆς νὰ εἶσαι υἱὸς βασιλέως καὶ νὰ μὴ μπορῆς νὰ βασιλεύσῃς ; Γλυκό μου

παιδί, ἐνόησε ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ ἀγάπη μου μόνον με ὀδηγεῖ. Εἶμι πλέον δύσκολος καὶ αὐστηρὸς γιὰ σέ, παρὰ γιὰ τὸν ἐκυτόν μου. Ὡ λατρευτέ μου, ἐνόησέ με. Ἴσως πρέπει νὰ σὲ ἀποτρέψω ἀπὸ τὸν δρόμον σου, ἂν δὲν εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ σὲ ἰδῶ νικητὴ. Ἐνόησε λοιπὸν, ὅτι ἀφοῦ εἶσαι υἱὸς μου, πρέπει νὰ γίνῃς μεγαλύτερος παρ' ἢ, τι ἤμουν ἐγὼ ἄλλοτε. Ὁ κόσμος δὲν θὰ σοῦ συγχωρῆσῃ ποτὲ κκαμῖαν ἔλλειψιν δὲν θὰ με φθάσῃ, ἂν δὲν με ξεπεράσῃ !

ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

Ποῖαν ἡλικίαν ἔχει ἡ μήτηρ ὄλων τῶν πλασμάτων, ἡ Γῆ ; Ἄν ἠδύνατο νὰ ἡμιλήσῃ, ἐπειδὴ εἶνε γυναίκα, ἀσφαλῶς θὰ ἔκριβε μερικὰ χρονάκια. Ἐπειδὴ ὁμος εἶνε καὶ οὐράνιον σῶμα, τῶν δὲ τοιούτων σωμάτων ἡ ἡλικία μετράται κατὰ αἰῶνας, ἡ Γῆ θὰ προσεπάθῃ νὰ μὰς πείσῃ ὅτι δὲν ὑπερέβη ἀκόμη τοῦ 30 . . . αἰῶνας.

Διάφοροι γεωλόγοι προσεπάθησαν νὰ προσδιορίσουν τὴν ἡλικίαν τοῦ πλανῆτου μας, κρίνοντες ἐκ τοῦ πάχους τοῦ φλοιοῦ του ἢ ἐκ τῶν διαφόρων στρωμάτων αὐτοῦ. Ἡδη εἶ ; Ἴταλὸς ἐπιστήμων, ὁ πολὺς Γκριντάνι, ἐπιμένει ὅτι ἡ Γῆ ἔχει ἡλικίαν ὑπερβαίνουσαν τὰ 50 ἑκατομμύρια ἔτων. Εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν ἡ Γῆ παριστάνεται ὡς νεαρὰ δεσποινίς, ἀριθμοῦσα ἡλικίαν 7 χιλιάδων Μαῶν.

Παρ' ὅλα ταῦτα, τίποτε δὲν δύναται θὰ θεωρηθῆναι βέβαιον. Τὰ δεδομένα τοῦ προβλήματος τούτου εἶνε τόσον πενιχρά, ὥστε ν' ἀπελπίζουσι τοὺς ἐπιστήμονας, τοὺς εὐτυχεῖς αὐτοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι μὴ ἔχοντες ἰδικὰς τῶν στενοχωρίας, δημιουργοῦν ἀφορμὴν ἀπασχολήσεως.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΟΥ ΣΩΣΕΙ

Ὁ διάσημος συγγραφεὺς Ρούδναρ Κίπλιγκ, ὁ ὁποῖος πρό τινων ἡμερῶν ἀνεκηρύχθη ὑπὸ τῆς Σορβόννης διδάκτωρ honoris causa, φέρει πάντοτε ἐπ' αὐτοῦ, εἰς τὸ θυλάκιόν του, πρὸς τὸ μέρος τῆς καρδίας του, ἓνα ἀντίτυπον τοῦ ἀριστοουργήματός του, τοῦ «Βιβλίου τῆς Ζούγκλας.»

Ὁ τόμος αὐτὸς ἐστάλη ἀπὸ ἓνα Ἀγγλον στρατιώτην, τοῦ ὁποῖου ἔσωσε τὴν ζωὴν εἰς τὰ χαρακώματα. Τὸν εἶχε μέσα εἰς τὸν στρατιωτικὸν μανδύαν του, ὅτε μία ἐχθρική σφαῖρα ἤλθε καὶ ἐπλατύνθη ἐπάνω του. Εἰς ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης, τὸν ἀπιστίει με μίαν ἐπεξηγηματικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν μέγαν Ἀγγλον συγγραφέα.

Ἐκτοτε εἰς ἀνάμνησιν τοῦ υἱοῦ του, ἀποθάνοντος εἰς τὸν πόλεμον, ὁ Ρούδναρ Κίπλιγκ φέρει πάντοτε τὸ σωτήριο βιβλίον ὡς ἀναμνηστικὸν περιάλτων.

ΑΜΑΘΕΙΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Τὸ περιοδικὸν «Φιλολογικὴ Ἐπιθεώρησις»

τῆς Ν. Ὑόρκης κατηγορεῖ τοὺς Ἀμερικανοὺς συγγραφεῖς ὅτι στεροῦνται τῶν ἀπαιτουμένων γνώσεων. Ἐχουν πνεῦμα, λέγει, καὶ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἀγράμματοι. Εἶνε ὁμως ἀμαθεῖς, ἡ τοῦλάχιστον ἡμιμαθεῖς. Ἐλάχιστα πράγματα γνωρίζουν, ὅσα καὶ εἰς μαθητῆς 15 ἔτων, ὁ ὁποῖος τίποτε δὲν ἐδιάβισεν ἔξω ἀπὸ τὰ σχολικὰ βιβλία του, δὲν παρακολουθοῦν τὴν κίνησιν τῶν ἰδεῶν, δὲν ἀναγιώσκουν ἓνα βιβλίον καὶ, τὸ χειρότερον, δὲν σκέπτονται. Εὐρίσκουν μίαν ὑπόθεσιν, ἢ καὶ τὴν σκιάν ἀπλῶς μιᾶς υποθέσεως καὶ ἀμέσως γράφουν ἐν ἔργον. Οὔτε ἡ ἐξέλιξις τοὺς ἐνδιαφέρει, οὔτε ἡ λύσις οὔτε καὶ ἡ ὑπόθεσις, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀρχίζουν νὰ γράφουν. Τοὺς ἐνδιαφέρει νὰ γεμίξουν σελίδας. Φαίνεται δὲ ὅτι δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ κάμουν κατὶ καλλίτερον.

ΓΑΛΛΟΙ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ

Εἰς τὴν Γερμανίαν διεξάγεται ἡδη συστηματικὸς ἀγὼν ἐναντίον τῆς Γαλλικῆς γλώσσης. Φθάνει δὲ ἡ ἐκατοστία μέχρι σημείου νὰ ἐπιτίθενται καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ Μολιέρου, τὸν ὁποῖον ἀποκαλοῦν «τὸν μᾶλλον ὑπερτιμηθέντα συγγραφέα μιᾶς ὑπερτιμηθείσης φιλολογίας.»

Ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Φραγκοφύρτης» τοὺς ἀντιτάσσει τὸν Γκαῖτε, ὅστις ἔγραφε : Δὲν παραλείπω κατ' εἶος νὰ ξαναδιαβάξω ἔργα τινὰ τοῦ Μολιέρου, διὰ νὰ εὐρίσκωμαι πάντοτε εἰς ἐπαφὴν με τὸ ἐξαίρετον.»

Καὶ ἡ ἰδία ἐφημερὶς ἐξακολουθεῖ : «Ποῦ θὰ ἦτον ὁ «Πάρσιφαλ» χωρὶς τὸν Χριστιανὸν ντὲ Τροά, ὁ «Νάθαν ὁ σοφὸς» χωρὶς τὸν Βολταῖρον, ἢ «Ἰφιγένεια» τοῦ Γκαῖτε χωρὶς τὸν Ρακίναν, οἱ ἰσχυροὶ μας χωρὶς τὸν Φλωμπέρ, τὸν Μωπασσάν, τὸν Ζολά, τὸν Ν:ωντέ, οἱ νεώτεροι λυρικοὶ μας χωρὶς τὸν Μπωντελαῖρ καὶ τὸν Βερλαῖν ; Τί θὰ ἦτο ἡ Γερμανικὴ φιλολογία, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ Γαλλικὴ γλώσσα ; Ἡ ἐκατοστία κατὰ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης εἶνε κίνδυνος διὰ τὸν πολιτισμόν μας.»

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΣΤΙΓΜΑΙ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

Περὶ τῶν τελευταίων στιγμῶν τοῦ λόρδου



Βύρωνος πολλά ἐγράφησαν. Ἄλλ' ἰδοὺ ὅτι ἐρ-  
χεται τώρα νὰ προσθέσῃ καὶ εἰς τὰ γραφέντα  
καὶ μία ὄλιγος ἀνέκδοτος καὶ ἀγνωστος ἐπιστολὴ  
τοῦ Ἄγγλου θαλαμηπόλου τοῦ Βύρωνος. Ὁ  
θαλαμηπόλος αὗτός, Φλέτσερ τὸ ὄνομα, τὸν  
ὄποιον ὁ ποιητὴς περιλαμβάνει εἰς τὰ πρόσωπα  
τοῦ «Τσαίλδ Χάρολδ», γεωργίς ἀπὸ τὸ Νιου-  
στέδ, ὑπερέβη τὸν ποιητὴν ἐπὶ εἴκοσι χρόνια,  
εἶχε δὲ γράφει ἐπιστολὴν πρὸς τὴν οἰκογένειαν  
τοῦ Βύρωνος ἀνορθόγραφον καὶ ἀκατάστατον  
διὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς του.

«Τῆς πρώτης μέρας τοῦ Ἀπριλίου (1824)—γρά-  
φει—τοῦρθε μιά ἄλλη προσβολὴ καὶ λίγη θέρμη  
καὶ μοῦ ἐξήγησε τὴν Ἁγία Γραφή γιὰ νὰ τὴ δια-  
βάσῃ. Τῆς 10 τ' Ἀπριλίου ἡ Ἐξοχότης του εἶχε  
δυνατὸν πόνον στὰ κόκκαλα, ἀλλὰ δὲν παράτησε  
τὸν καθημερινὸ του περίπατον στὸ ἄλογο. Ἰδρωσε  
πολύ καὶ ἐγύρισε σίτι με θέρμη.»

Ὁ θαλαμηπόλος ἐσύστησεν εἰς τὸν ποιητὴν  
νὰ κλέσων ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον τὸς δοκτωρα  
Θωμμά(;) ἀλλ' ὁ ποιητὴς τὸ ἀπέκρουσεν :

«—Ὅσο νὰ ἐρῆ ὁ γιατρὸς οὐδοῖντα μίλια  
μακρὰ ἢ θὰ πεθάνω ἢ θὰ γίνω καλά.» Ἀλλὰ  
ἐπὶ τέλος ἐδέχθη :— «Καλά, κόμει ὅπως θέλεις,  
ἐξόδευσε ὅσα ὅσα γιὰ νὰ ἰδῶ τί τρέχει.»

Τέσσαρες ἰατροὶ Ἰταλοὶ προσεκληθῆσαν ἀμέ-  
σως, φθάσαντες τὴν 17 Ἀπριλίου, δύο ἡμέρας  
πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ, συνέστησαν δὲ  
ἀφαίμαξιν, κατὰ τὴν τότε καὶ πολὺ βραδύτερον  
ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν. Ἐτίησαν ὁ αὐτὸ οὐγγίαις

(65 δράμια περίπου) αἷμα ἀπὸ τὸν βραχίονα τοῦ  
ποιητοῦ.

«Εἶδα—γράφει ὁ Φλέτσερ—τὸ αἷμα του νὰ  
τρέχῃ τόσο φλογισμένο, ποῦ σιτῆς ὀλίγῃ οὐγγίαις  
δὲν ἦταν παρὰ μονάχα μισὴ οὐγγία σωστὸ αἷμα...  
Ἐπειὰ τοῦ ἤθεσε ντελίριο καὶ τὴν ἄλλη μέρα,  
σιτῆς 18 τ' Ἀπριλίου, ὁ ἀφέντης μου ἐφαινόταν  
πῶς ἔλυνε σιγὰ σιγὰ... Τοῦ ἤρθε πάλι ντε-  
λίριο καὶ ἔπειτα ἐγύρισε καὶ μοῦ εἶπε : «—Θὰ πῆ;  
στὴ γυναῖκα μεν καὶ θὰ τῆς πῆς...» Ἀλλὰ δὲν  
ἐκατάφερε νὰ πῆ περισσότερα... Σὲ λίγο ἄρχισε  
πάλι νὰ μοῦ μιλῇ γρήγορα, μὰ πολὺ σιγὰ δὲν  
μποροῦσα νὰ ξεχωρίσω τὴ μίαν λέξιν ἀπὸ τὴν ἄλλη.  
Ἄκουσα μονάχα : «—Ἐλπίζω νὰ ἐκατάλαβες τί  
ποῦ εἶπα.» Τότε ἐγὼ τοῦ εἶπα : «—Λόρδε μου,  
δὲν ἐκατάλαβα τί νὰ πῶ»

«Ἐκεῖνος με μεγάλη σύγχυσι μοῦ εἶπε : «—Ἄν  
δὲν με κατάλαβες, εἶνε ἀργὰ πλέον.» Καὶ με σβυ-  
σμένη φωνή : «Λυποῦμαι, Φλέτσερ, ποῦ δὲν με  
κατάλαβες θὰ προσπαθῆσω νὰ σὲ κάμω νὰ κα-  
ταλάβῃς.»

«Ἦσαν αὐτὰ τὰ τελευταῖα του λόγια. Ὁ  
λόρδος μου ἐξεψύχησε ἴσους, χωρὶς στεναγμὸ καὶ  
χωρὶς ἀνασασμὸ.»

Ὁ Φλέτσερ εἶχεν ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀγγλίαν καὶ  
μετήγαγε τὸν παντοπόλιν εἰς τὸ Λονδῖνον διὰ  
κάμποσα χρόνια, ἀλλὰ ἐγερωκόπησε καὶ ἐξοῦσε  
τὰ τελευταῖα του χρόνια με μικρὰν σύνταξιν χο-  
ρηγουμένην ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ Βύρωνος.

## ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΓΡΑΦΑ

### Πρόοδος !

ΚΑΤΑΦΘΑΝΕΙ τὸ τρέμ. Εἰς ἓνα κάθισμα,  
ἀπὸ πρὸς γωνίαν ἄξιμα καὶ πρὸς τοὺς εἰσερ-  
χομένους, ζαπλώνεται ἐν μεριάνιον. Εἰσερχεται  
καθυστερῶσασα, μίαν γράφ, μετὰ κόπου στήριζο-  
μένη εἰς ἓνα μπαστούνι. Ἀναζητεῖ κάθισμα. Τὰ  
βλέπει κατελημένα ὅλα, με βλέμμα περίλυπον.  
Τὴν κυττάζει καὶ τὸ μεριάνιον καὶ κἀμνει μίαν  
κίνησιν. Θὰ σηκωθῆ νὰ παρχωρήσῃ εἰς τὴν  
ἐξηγητημένην γυναῖκα τὸ κάθισμά του, — ὅπως  
ἐγίνετο δὲ εἰς παλαιότερα χρόνια.

Καὶ τὸ μεριάνιον τοποθετεῖται... ἀνα-  
πτυκτικώτερα, θέτον τὸ ἓνα πόδι ἐπάνω εἰς τὸ  
ἄλλο.

\*

Εἰς τὸ καφεῖν. Τὸ γκαρσόνι σὲ σερβίρει,  
βουτώντας τὸ δάκτυλο εἰς τὸ ποτήρι. Σὲς ἀρ-  
πάξει τὸ κάθισμα, ποῦ ἀκουμπᾶτε τὰ πόδια,  
αἰφνιδιστικῶς, χωρὶς νὰ σὲς ζητήσῃ τὴν ἄδειαν.  
Ἐν τούτοις τοῦ ἀφήνετε πουρμπουάρ.

Τὸ ἐνθουσιάζει, σὲς κυττάζει βλοσυρῶς καὶ  
σὲς γυρίζει τὴν ράχι...

\*

τὰ μάτια διερχομένης δεσποινίδος. Εἰς τὸ ὑπάρ-  
χον μοναδικὸν κάθισμα τοῦ τραπεζιοῦ σὲς ἐν-  
θρονίζεται εἰς ἄγνωστος κύριος. Δὲν ὀμιλεῖ ὁ ἀ-  
πρόσκλητος σύντροφός σου. Σὲς κυττάζει μόνον  
σὲν νὰ σὲς λέγῃ : « Ἀκόμα κάθισαι, ἀπὸ ἤλθῃ  
ἐγὼ νὰ καθῆσω; » Ὁ κύριος αὐτὸς φορεῖ ἐπανω-  
φόρι με ζώνην, γκέτες, γάντια καὶ φέρε μόνον.  
Μόνον εὐγένειαν δὲν φέρε μαζί του. Τὴν ἀφή-  
κεν εἰς τὸ πατρογονικὸν του σπῆτι, ποῦ σώζε-  
ται σὲ κάποιον στενοσόκκο τῆς Πλάκας.

\*

Ἐξέρχονται τὰ πλήθη ἀπὸ τὸν κινηματο-  
γράφον. Κυριαρχοῦν αἱ κυριαί, μῦρα ἀποπνεύ-  
σαι, ἀκτινοβολοῦσαι ἀπὸ ἀδάμαντας. Καὶ δικ-  
μίζονται διάλογοι. Ἰδοὺ ἓνας :

— Ἐκτακτο δρᾶμα. Δὲν βροῖσκες, πῶς μοῦ  
ἐμοιζέσε τὴ ψυχὴ ἡ Μενικέλι !

— Ἀμ' ὁ Κολός; Εἶδες μάτι; Καὶ τί θερμὰ ποῦ  
τὴν ἀγκάλιαζε ! Τὴ γλυκὴ ποῦ ἐφιλιούντο. Βλέ-  
πει κανεὶς κατὶ μοντέλιν στὸ σινεμά !

— Ἀλήθεια, τρέλλα. Ἀπόψε ἐμαθῆκα, πῶς  
νὰ βραχνίζω τὸν ἐραστήν μου.

— Καὶ ἐγὼ, πῶς νὰ κοροϊδεύω τὸν ἄνδρα  
μου

Ἐνα ξαφνικὸ ξερσοῦρι, ἐσκόρπισε στὸ δρόμο  
τὰ τελευταῖα λόγια...

### Ὁ νεόπλουτος.

Ἰηγενῆς τῆς Βλασσαροῦς ὁ κ. Νώντας  
Μάγκας διεδέχθη τὸν πατέρα του, μικρομπικκᾶ  
λην τῆς γειτονίας.

Διαρκῶς παρεπονεῖτο ὅτι «δὲν μπορούσε νὰ  
τὰ βγάλῃ πέρα». Λαθροχειρῆσαι εἰς τὴν πλά-  
στιγγῃ ἐγίνοντο, ἀλλὰ κερσάτις διαρκῶς εἶχεν.

Ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα τοῦ παγκοσμίου πο-  
λέμου. Καὶ ἀνοῖξεν ἡ τύχη του καὶ μίαν πύρρα  
μετ' ὀλίγον ἀκόμη διὰ τὴν πελατεῖαν του,  
ἣτις ὀλονεν ἐπληθύνετο. Πρὶν λήξῃ ὁ πόλεμος  
εἶχε γίνῃ πλούσιος. Ἡ αἰσχροκέρδεια εὗρεν ἐν  
τῷ προσώπῳ του τὸν ἀναιδέστερον ἀντιπρόσω-  
πον. Καὶ ἐγίνεν ἀπὸ μικρομπικκᾶλης, κύριος.  
Ἐκλείσει τὸ μαγαζὶ, τὸ ὅποιον ἦτο ἡ παγὶς  
ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐπιπταν οἱ ἀτυχεῖς γείτονες,  
κρυφὰ προμηθευόμενοι ὅσα κρυφὰ ἐπρομηθεύετο  
αὐτὸς ἀπὸ κάποιον ἀποθήκην. Μετακομίσθη εἰς  
κεντρικὴν συνοικίαν μετὰ τῆς εὐτοραφῆς συμβί-  
ου — τέκνα δὲν εἶχεν ἀτυχῶς διὰ νὰ μεταδιδάσῃ  
τὸ οἰκότημόν του — ἠνοῖξεν σκλόνι, καὶ ἐδέ-  
χετο.

Τὰς πρώτας ἡμέρας δὲν ἐπήγαγε κανεὶς.  
Ἀπεφάσισε νὰ κἀμῃ ἐπισκέψεις πρὸς μερικὰ  
ἀγνωστὰ, ἀλλ' ἐπίστημα πρόσωπα, καὶ τὸ σπι-  
τι του ἐγίνεν ἀμέσως γνωστὸν. Ἐπήγαγεν εἰς  
θέατρα, συνκυλίαις — τοὺς κινηματογράφους δὲν

κατεδέχετο — εἰς καλλιτεχνικὰς ἐκθέσεις.  
Ἠγόραζεν ἔργα ἀπὸ αὐτὰς, διὰ νὰ γραφῆ τὸ  
ὄνομά του εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Ἐν ἀπόγευμα — ἡμέραν ὑποδοχῆς — κά-  
ποιοι συνάδελφοι ἐν πλούτει ἐθαύμαζε τὸ  
σκλόνι του. Ἰδίως τὸν ἐνεθουσίασε ἓνας πίνκις  
ζωγραφικῆς. Ἠρώτησε ποῦ τὸν ἠγόρασε, διὰ  
νὰ σπεύτῃ νὰ ἀγοράσῃ καὶ αὐτὸς ὁμοίον. Ἀλλὰ  
παρεμβάινει εἰς νεκρὸς μουσελοφορῶν.

— Ὡ(ρ)ατον ἔ(ρ)γον λέγει, μονδέλλο, τί-  
νος ζωγράφου νὰ εἶναι ;

Καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὸν πίνκινα, ἀλλὰ δὲν  
κτώρθωσε νὰ ἀναγνώσῃ τὸ ὄνομα. Καὶ ὁ οἰκο-  
δεσπότης θωπεύων τὴν προτεταμένην γαστέρα  
του, ἀνκρῶναι χαμογελῶν...

— Τί κυττάζεις τὸ πανί ; Τοῦτο νὰ κυ-  
τάξῃς...

Καὶ περιέβαλε φιλοστόργως διὰ βλέμματος  
ὑπερηφάνου τὴν κορνίζαν.

— Εἶδες ποτὲ σου τέτοια πλούσια κορνίζα ;  
Μεγαλεῖο ! Ἀνγκάσθηκα καὶ πῆρα καὶ τὸ  
μέσα, τὸ πανί. Χαλᾶλι του !

— Πραγματικῶς, προσέθηκεν ὁ μουσελοφο-  
ρῶν. Στὺλ Λουὶ Κατούρζ.

— Ἀσχημο ὄνομα, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ !  
Πεῖρα μιά φορὰ, συνεπλήρωσεν κομπορημο-  
νῶν ὁ νεόπλουτος, τελείως εὐχρηστημένος ἀπὸ  
τὸ... πλαίσιον τοῦ ἔργου.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

### ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

#### ΤΟ ΔΙΑΜΑΝΤΙ

Τεχνικὰ δεμένο μέσα σὲ καθαρὸ Βενέτικο  
χρυσάφι, τὸ πολύτιμο πετράδι εὐγενικὰ στόλι-  
ζε τὸ κρινόλευκο δάκτυλο μιᾶς ἀρχαϊκῆς  
σμένης.

Ἡ κόρη με ἀγάπη τῶφρονε στὰ χεῖλῃ της  
ὅταν δὲν εἶχε τὸν καλὸ της, ποῦ τῆς τόδωσε,  
κοντὰ της νὰ τὸν φιλῇ καὶ ἄλλαζε κρυφὰ κου-  
βέντες ἢ καρδιά της με τὸ ἱερὸ καὶ τιμημένον  
σύμβολο, ἐνῶ ἡ ἀπαλὴς τοῦ πετραδιοῦ λάμψης  
τῆς γάιδευσεν τὴ σκέψιν με τὸ προϋνήμα μιᾶς  
χαρκαγῆς ὀλόφωτης καὶ νέας. Κ' ἔγερνε γλυκὰ  
τὸ ὄρατό της κεφάλι ἀκολουθώντας τ' ἀνθι-  
σμένο μονοπάτι τῶν λογισμῶν τῆς ἀγάπης καὶ  
ἡ μικρὸς βλεφαρίδες της μέσα σὲ ρεμβασμὸ,  
ἀπλά σκέπαζαν τὸ παρθενικὸ πέλαγος τῶν ὀ-  
νείρων της.

Κι' ὅταν ἐκεῖνος ξαγνάντευε ἀπὸ μακρὰ  
τὸ ἰδανικὸ κορίτσι, πετοῦσ' εὐτυχισμένο στήν  
ἀγκυλιά του καὶ με λατρεῖα τοῦδινε τὰ ὀλο-  
δρῶσά της χεῖλῃ—μπουμποῦκι τ' Ἀπριλιοῦ.



Τό διαμάντι έπαιρνε μύριες ανταύγειες από τόν Ήλιο, όπως τά μάτια της έπαιρναν θεές ανταύγειες από τήν ψυχή της. Καί πλημμυρισμένη από φώς κι' ούράνια έρμονία έπινε χαρούμενα απ' τήν άστέρευτη πηγή τής διαφάνης και ώραίας της ψυχής.

Τι σκληρή πέτρα που είναι τό διαμάντι και πώς ο ήλιος καθρεφτίζεται μέσα στα πολύφωτα τρίγωνα παλατάκια του! Έτσι γερή είναι τής κόρης ή αγάπη' έτσι κι' ο καλός της σαν όλόλαμπρος Ήλιος λάμπει στα παλάτια των παρθενικών της στογασμών κι' απ' τήν καθάρια της καρδιά ανάβλυζει τ' άθάνατο νερό του άληθινού.

Πρόσεξε, παλληκάρη, τήν πολύτιμη πέτρα του δεσμού που τόσο είναι σκληρή, μπορεί έ-

νας άλαφρός κι' αστόχαστος κτύπος να τήν ραγίσει και τήν τρυφερή τής κόρης ψυχή να τήν μαράνη μια άπτόμη πνοή ανέμου!

Με καιρο τό δαχτυλίδι στόλιζε πάντα τό κρινόλευκο δάκτυλο, μα κάποια σκιά σά σύννεφο είχεν άπλωθει πάνω απ' τή διάφανη πέτρα που τώρα έλαμπε άμφίβολα.

Ο Ήλιος τής άνοιξιάντικης άνατολής είχε χαθή πίσω απ' τήν πάχνη των χειμωνιάτικων δειλινών κι' ή παγωμένες πνοές του χειμώνα έγερναν τό μελαγχολικό της κεφάλι με τά ύγρα και θλιμμένα βλέφαρα πάνω από τό τρικυμισμένο πέλαγος τής ψυχής της!

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΕΝΙΕ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Έστ' ευκαιρία τής άπομονής του βραβείου Νόμπελ εις τόν μέγαν Γάλλον λογοτέχνην Άνατόλ Φράνς, δημοσιεύομεν ως δείγμα του ύφους του τήν κατωτέρω σύντομον κριτικήν του δια τόν Άνδρέαν Σενιέ.

»Εις αυτόν τελειώνουν ή καλαισθησία, τό ιδανικόν, ή σκέψις του 19ου αιώνος. Κλείει εντός του τόν ρυθμόν του Λουδοβίκου ΙΣΤ' και τό Έγκυκλοπαιδικόν πνεύμα. Είνε ή κατακλείς ενός κόσμου. Ίδου διατί είνε υπέροχος, διατί είνε τέλειος. Βεβαίως αυτός είνε ένα τέλος. Τελειώνει μίαν τέχνην, δίχως ν' άρχίση καιμίαν άλλην. Κλείει ένα κύκλον. Δεν έπειρε τίποτε αυτός. Τά θέρισε όλα. Δι' αυτόν ο άββας Βαρθελεμύ έκαμε τās πουδραρισμένας μαρκησίας ν' αγαπήσουν τήν Ελλάδα και έφύτευσε μέσα εις τās ψυχάς των ήθοποιών τής Όπερας τόν ξήλον να μιμομηται τήν Λαίδα και τήν Φρόνην και να δένουν τα μαλλιά τους με μάλλινες ταινίες. Δι' αυτόν ή κυρία Πομαδούρ ήθέλησε τήν όροφήν των αίθουσών να στηρίζεται εις Κορινθιακούς κίονας, αί κρεββατοκάμαρες να όμοιάζουν ναούς, τα έρεισιώτα των καρεκλών να έχουν τό σχήμα λύρας, και ύδρια νεκρικαί να τοποθετούνται επάνω εις τās έστίας.

Δι' αυτό ο Καουλις με ένα ψαλίδι και με μίαν τανάβαν εις τό χέρι, με τό υποκάμισον, έβλε και έξεφρότωνε κατακόκκινος από τόν κόπον και από τήν χαράν άρχαία χάλκινα άγάλματα και Έλληνικά μάρμαρα, τα όποια έξελάμβανεν ως Άτρουσκικά Δι' αυτόν, ο Σουασέλ Γκοσιέ άνεσκαφε τό ίπποδρόμιον τής Όλυμπίας. Δι' αυτόν, ο ζωγράφος Νταβιντ έζωγράφησε τόν Λεονίδα και τόν θάνατον του Σωκράτους. Δι' αυτόν, ο άρχιτέκτων Λεϋτόν εις τα φρούρια των Παρισίων έτοποθέτησε αναγλύφους Παναγίας που κρατούσαν τα οικόσημα Δι' αυτόν οι πρίγκηπες και αί χορεύτριαι έκτιζαν μέσα στα πάγκα των φρεντικά έρεϊπια, τάφους άδειους και βωμούς εις τήν φιλίαν. Δι' αυτόν, ο άββας Ρέινάλ έγραφε με συγκίνησιν «τήν φιλοσοφικήν ιστορίαν των άγρίων τής Άμερικης». Δι' αυτόν ο Κουκ και ο Μπουκανβιλ έγνώρισαν εις ένα κόσμο πολυ πολιτισμένον που από άβρότητα άγακούσε τήν φύσιν κιτριίνους άνδρας, γεμάτους άπλότητα και κοπέλλες ντυμένες με άνθη. Δι' αυτόν, αί εδαίσθητοι γυναικες όνειρεύοντο μέσα σε πάγκα άγγλικά, Παμιέλες,

Κλαρίς και Ίουλίες. Δι' αυτόν έσκέπτοντο και παρατηρούσαν και ειργάζοντο ο Μπερφόν, ο Νταλαμπέρ, ο Λιδερό, οι έγκυκλοπαιδικοί δι' αυτόν ο Βουλταίρος εκήρυξε τήν άθρησκείαν, ο Ρουσσώ τήν φύσιν, ο Ντολμπαχ τόν άθεισμόν, ο Μιραμπώ τήν έλευθερίαν. Ήτο άπολύτως διτι ήτο και ή εποχή του: Νεοέλλην διδακτικός, έγκυκλοπαιδιστής, έρωτικός, ρομαντικός, αισθαντικός, αισθηματικός, άθεος, φεγαντινός. Μέσα εις τα άγγλικά πάγκα είδε τήν φύσιν ή άρχαία καλαισθησία του δεν ήτο πραγματικά παρά ή καλαισθησία του Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Άγαπή, νοιώθει, άγκαλιάζει όλόκληρον τόν 19. αιώνα. Δεν προμαντείει, δεν προαισθάνεται τίποτε από τα δικά μας. Νεωτεριστής, κανεις δεν υπήρξεν ολιγώτερον από αυτόν. Εις ό,τι παροικνεύαζει τό μέλλον, είνε εν:ελως ξένος. Τίποτε από ό,τι μέλλουν ν' άνθίσουν άργότερα, δεν φέρει μέσα του τόν σπόρο. Είναι άληθής σύγχρονος του Σουάραντ και του Μορελλέ. Δεν ύποψιάσθη ούτε τόν πνευματισμόν, ούτε τήν μελαγχολίαν του Ρενέ, ούτε τήν πληξιν του Όμπερμαν, ούτε τήν ρομαντικήν θέρην τής Κορίνας. Δεν προσέβλεπεν ούτε τās μεταφυσικάς περιεργείας, ούτε τās φιλολογικάς άνησυχίας που ειλκναι τήν Κυρία Στάελ και τόν Βενζαμέν Κωνσταν προς τήν Γερμανίαν. Είδη εις τό Λονδίον να παίζεται ο Σαίκσπηρ και δεν ή νόησε περισσότερα από τόν Βολταίρον, τόν Λετουριέρ και τόν Ντεσιλ. Η φωτιά που τρέχει μέσα εις τās φλέβας του δεν είνε ή λεπτή φλόγα που έκαψε τόν Βέρθερον. Δεν φέρει μέσα του τό μεγάλο άφηρημένο, τήν άπέραντον άνησυχίαν των νέων εποχών. Δεν είνε γοητευμένος από τόν μέγαν στρόβιλον που θα παρασύρη τα παιδια τής επαναστάσεως. Δεν έχει καιμίαν από τās τάσεις του νέου πνεύματος. Θα μπορούσαμε να ποιημε στίχους του Λεμιέρ, του Μιλβουά, του Φοντιάν, του Σεντολλέ που να μās συγκινούν βαθύτερα από τούς ιδικούς του, εις τό ύφος, εις τόν τόνον και εις τό αισθημα. Είνε ο ολιγώτερον ρομαντικός από τούς ποιητάς. Ο Λαμαρτινός τόν ήσθάνθη καλά, παρ όλον τό όλίγο, του κριτικόν πνεύμα και τās όλίγας του μελέτιας. Εις αυτόν, τό νέον θίμα του τρώμου, ήσθάνθη τόν ύποκινητήν των έγκλημάτων του

άπαισίον 18ου αιώνος, τόν έχθρό. Δίχως καιμίαν άμφιβολίαν, αυτή είνε ή βαθειά και κρυφή αίτία μιās άντιπαθείας που εκδηλώνεται με μίαν τυφήν άδικίαν εις τα «Μαθήματα φιλολογίας». Φαντασθήτε πραγματικά ότι ο Σενιέ έξέφυγεν από τα χέρια του δημίου για μιá στιγμή και έξησε κάτω από τό Κονσουλάτον. Δεν ύπάρχει καιμίá άμφιβολία πώς δεν θα πλησίαζε τήν συντροφιá του Σουάρ και του Μορλέ...

Ο Σενιέ είνε μίá ψυχή γεμάτη φλόγα και άρετήν. Είνε ένα άνδρωμένο πνεύμα που μέσα του πνέει τό πνεύμα ενός αιώνος. Και τί αιώνος! του πιο τολμηρού, του πιο άγαπητού και του πιο μεγάλου! Ίδού τον άναμειγμένο με τόν Λαόν και τούς ήρωας του 1779. Έμοιράζετο τό δυνατόν ιδανικόν των και τās

εγγενείς πλάνας των. Κυττάξατε τόν πλατυμέτωπον αυτόν άνθρωπον, πλήρη εικόνων και σκέψεων με τόν άθλητικόν λαμόν του, που με τό μάτι άναμμένο έρρίφθη μέσα εις τό πλήθος των κορμίτων και έθυσίασε τήν έλευθερίαν του, τήν καρδιά του, τό πνεύμα του και τήν ζωήν του. Αυτός ο άνδρας, είνε ο μεγαλόπνοος Σενιέ. Συνενώνει με τήν σοφίαν τ' υ πολιτικού τήν όρην ενός ήρωος. Δεν είνε μόνον καλλιτέχνης βαθυστόχαστος, είνε μαζί και πολίτης, είνε άνθρωπος, μεγάλος άνθρωπος. Πλήρης θάρρους, πιστός, σοφός, με δρασιν μέσα εις τα έγκλήματα που τόν περιζώνουν, έντελως μακράν από τήν βίαν, διότι δεν έγνώρισε τόν φόβον, έχει τό δικαίωμα να λέγη:

«Ί, άρειτή! Έσύ να κλάψης, αν πεθάνω!»  
 Η ζωή του είνε όλίγη, αλλά δυνατή. Ήξιζεν άληθινά τόν θάνατόν του. Ήτο άξιος δια τό πολιτικόν μαρτύριον.»

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Τό Άγγλικόν περιοδικόν «Άνσερ» δημοσιεύει τό εξής ενδιαφέρον άρθρον, εξ ου φαίνεται ότι εις τήν σημερινήν άκρίθειαν ύπάρχουν άριστουργήματα ζωγραφικής πωληθέντα άντι εϋτελεστάτης τιμής.

«Πρό τινος, ο έμπορος κ. Χέρμπερτ ήγόρασε μίαν εικόνα πρωτότυπον από κάποιον πικαιοπωλετήν πληρώσας 500 φράγκα. Ήτο ώρισμένως ή μεγαλειότερα ευκαιρία που θα ήμπορούσεν άνθρωπος να επιτύχη ύσως. Μετά τινος μήνας, ειδικοί εξετάσαντες τήν εικόνα, εξηκρίθωσαν ότι ήτο ένα θαυμάσιον έργον του Ρέμπραντ, του προσέφερον δε όπως τήν αγοράσουν εν εκατομμύριον φράγκων!

Πρό τινων μηνών πάλιν εις τό καλύδι ενός Ρώσου χωρικού εϋρέθησαν δύο άριστουργήματα ζωγραφικής, τα όποια ο χωρικός είχε μέσα εις τήν κουζίνα του άκράποδα — εϋτυχώς — επί τινος τραπέζης, έθετε δε επ' αυτών τα μαχαιροπήρουνα και τα πιάτα. Αι εικόνες ήγοράσθησαν άντι εϋτελεστάτου ποσού, έχουν δε αξίαν εκατομμυρίων.

Υπάρχουν άπειρα παραδείγματα, καθ' η έργα τέχνης μεγάλης αξίας περιήλθον τυχαίως εις τήν κατοχήν ανθρώπου άδοχού τής τέχνης, ο όποιος τα επώλησεν έπειτα άντι εϋτελους τιμής εις ειδικόν και επλούτισε.

Ο κ. Ντάιβος λ. χ από τό Μπρίστολ επισκεφθείς κάποιον συγγενή του, εξηκρίθωσεν ότι είχε μέσα στην κουζίνα του εν υπέροχον έργον του Λαντσή. Ο άνθρωπος εξήγησεν, ότι άντι να τό πετάξη στα σκουπίδια ως χρηστον, τό είχε μέσα στην κουζίνα! Εις τήν σάκκν του όμως είχεν αντιγραφάς σημερινών έργων, που δεν είχαν καιμίαν αξίαν. Άλλ' ήσαν καινούργαί, και εκκννον φυγοδραν! Κάποιος άλλος, ιατρός από τό Μπέριμγχαμ, επισκεφθείς έναν άρρωστον πελάτην του, που έμεγεν εις πτωχι-

κόν σπήτι, άνεκάλυψε κρεμασμένη εις μίαν σφίταν και περιφρονημένην μίαν θαυμάσιαν εικόνα του Λάλυ. Τήν ήγόρασεν άμέσως άντι όλίγων σελινίων και τήν επομένην τήν επώλησεν άντι 400 χιλιάδων φράγκων!

Ένας έμπορος έργων ζωγραφικής, γνωστότατος εις τό Παρίσι, έχρηιάσθη μίá κορνίζα εξαιρετικού μεγέθους, άπετάθη δε εις διάφορα μέρη, όταν επί τέλους παρουσιάσθη εις αυτόν κάποιος ζυλουργός με μίαν τεραστίαν εικόνα, τήν όποιαν εξήτει να πωλήση. Τήν εικόνα τήν εθεωρούσεν άχρηστον και τήν έδιδε μαζί με τήν κορνίζαν. Ο έμπορος τήν ήγόρασεν 20 φράγκα, μη γνωρίζων δε και ο ίδιος τήν αξίαν του έργου, τό έβαλε σε μίαν άκρην εις τό καταστημά του. Μετ' όλίγους μήνας, φίλος του καλλιτέχνης, επισκεφθείς τήν καταστημά του, εξήτησε να εξετάση τόν σκονισμένον πίνακα. Άπεδείχθη, ότι ήτο μίá παραλλαγή τής εικόνας του Ραφαήλου «Άδάμ και Εβα», ή όποία ύπάρχει εις τό Βατικανόν, αξίας 100 χιλ. φράγκων. Η παραλλαγή ήτο έργον του ίδιου Ραφαήλου.

Πρό τινων ετών ή περιήρημος εικόν του Ραφαήλου, ή «Σφαγή των Άθώων», εϋρέθη εις μίαν καλύβαν εις τό Κόμο τής Ιταλίας. Άνήκεν εις τήν κυρία Μπέντα Ρίβα, πτωχήν χήραν, ή όποία ενω προηγουμένως θα ήτο εϋτυχής να τήν πωλήση άντι όλίγων λιρών, όταν έμαθε τό όνομα του καλλιτέχνου ήρήθη να τήν δώση άντι 800 χιλ. φράγκων, που τής προσέφερον.

\*

Πλεϊστα έργα μεγάλων ζωγράφων παραμένουν άφανή επί ετη εις πτωχόσπιτα, καταστήματα ή υπόγεια, των κατόχων αυτών ουδέποτε φανταζομένων ότι ήσαν κύριοι ενός θησαυρού. Πρό τινος εις ένα σπήτι χωρικού εις Τσεσάιας



ἀνεκαλύφθη ἐν ἀριστοῦργημα τοῦ Ρόμνου. Ὁ υἱὸς τοῦ χωρικοῦ τῷ ἔδωσεν ἀντὶ ὀλίγων σελληνίων, ἔπειτα ἐπωλήθη πάλιν, περιήλθεν εἰς πολλὰς χεῖρας καὶ ἐν τέλει ἐξηκριθῆθη ἡ ἀξία του.

Εἰς τὸ Βαίριγκεν, παρὰ τὸ Κουρτραί, κἄποιον ἀριστοῦργημα τοῦ Ἄλμπερτ Ντύρερ, πρὸ πολλοῦ χαμένον περιήλθε τυχαίως εἰς τὴν κατοχὴν μιᾶς χωρικῆς, ἡ ὁποία περιφρονητικῶς τὸ εἶχε πεταμένον μέσα εἰς μίαν σιταποθήκην. Τὸ ἡγόρασε κἄποιος ἔμπορος ἀντὶ ὀλίγων δεκαρῶν, ὁ ὁποῖος τὸ ἐπώλησεν εἰς εἰδικόν, πληρωθεὶς δέκα σελλίνα. Ἐπειτα ἐξηκριθῆθη ὅτι ἦτο ἐν ἀνεκτίμητον ἀριστοῦργημα τοῦ Ντύρερ κλαπὸν ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον τοῦ Μονάχου. Οὐδέποτε ἀνεκαλύφθη ὁ κλέπτης. Ἡ χωρικὴ εἶχεν εὖρη τὴν εἰκόνα πεταμένην εἰς ἓνα χωράρι!

Δύο Ἄγγλοι φοιτηταί, κατὰ τινος ἐκδρομῆν, κατέλυσαν διὰ τὰ περᾶσθαι τὴν νύκτα εἰς ἓνα σπιτάκι χωρικοῦ. Εἰς τὸ δωματίον τοῦ τοῦ παρεχωρήθη ὅπως κοιμηθῶν εἶδον κρεμασμένους εἰς τὸν τοῖχον τρεῖς παλαιὰς εἰκόνας. Ἡ μία ἦτο πρωτότυπον ἔργον τοῦ Βᾶν Ντύκ καὶ αἱ ἄλλαι δύο τοῦ Χομπέμ. Ἠγόρασαν καὶ τὰς τρεῖς εἰκόνας ἀντὶ πέντε σελλινίων καὶ τὴν ἐπομένην ἀμφοτέρω ἐγένον πλούσιοι.

Πλέον ἐνδιαφέροντα καὶ περισσότερον ρωμάντικῆ ἡμῶς εἶνε ἡ ἱστορία ἐνὸς ζωγράφου, ὁ ὁποῖος περιοδεύων εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ κατακλύσας

εἰς ἓν ξενοδοχεῖον, προσεβλήθη τὴν νύκτα ὑπὸ συμμορίας ληστῶν. Χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραμίαν του, μόλις εἶδε τοὺς ληστὰς εἰς τὸ δωματίον του ἐξήγαγε τὸ ρεβόλβερ του καὶ ἐπυροβόλησεν εἰς τὸν ἄερα τρεῖς αὐτοὺς εἰς φυγὴν. Μία σφαῖρα ἔκοψε τὸν σπάγγον, δι' οὗ ἦτο κρεμασμένη μία εἰκὼν στὸν τοῖχον. Ἡ εἰκὼν ἔπεσε στὸ πάτωμα καὶ ὁ καλλιτέχνης ἐπλησίασεν ἀπὸ περιέργειαν καὶ τὴν ἐξήτασε. Τὴν ἐπομένην τὴν ἡγόρασαν ἀντὶ δέκα φράγκων καὶ τὴν ἐπώλησεν ἔπειτα ἀντὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου. Ἦτο ἐν θαυμάσιον ἔργον τοῦ Βελκασέξ.

Ἄλλ' ὑπάρχουν ἄπειρα τοιαῦτα παραδείγματα πρὸ τινος ἡγοράσθη ἀντὶ ὀλίγων φράγκων ἀπὸ κἄποιον ληστὴν εἰς τὸ Μαρρόκον ἐν ἀριστοῦργημα τοῦ Κορέτζιο ἀξίως ὀλοκλήρου περιουσίας. Εἰς τὸ Παρίσι πρὸ τινων ἐτῶν, ἀντὶ ὀλίγων φράγκων, ἡγοράσθη ἀπὸ μίαν ἀποθήκην πετρελαίου ἓνα θαυμάσιον πίναξ τοῦ Ρέμπραντ. Εἰς τὴν Ἀμβέρσεν, ἐνῶ κατεδράφιζετο κἄποιος παλαιὸ πτωχικὸ σπῆτι, ἀνεκαλύφθη μέσα εἰς τὸν σωρὸν τῶν χωμάτων καὶ τοῦτων ἐν ἀριστοῦργημα τοῦ Βᾶν Ντύκ. Πρὸ τινων ἐτῶν εἰς δημοπρασίαν παλαιῶν ἐπιπέλων εἰς τὸ Κάραχβον ἡγοράσθη ἀντὶ 5 λιρῶν μία εἰκὼν, ἡ ὁποία ἐξηκριθῆθη ὡς ἔργον τοῦ Ροῦμπερ, καὶ ἐπώληθη 700 χιλιάδας φράγκα!

## ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

### ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Δύο νέαι προσπεριέδωσαν χάριν τῶν τραυματιῶν ἔδωσαν εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον ὁ «Σύνδεσμος Ψυχαγωγίας τῶν Πολεμιστῶν». Κατὰ τὴν πρώτην ἐτραγουδῆσαν αἱ δεσπ. Γρηγοράκη, Λαλασούνη, ἀπήγγειλαν αἱ δεσπ. Ζαμάνου καὶ Μπεκιάρη, ὁ κ. Κούλιας ἐπαίξε βιολί, ἡ μουσικὴ τῆς Φρουρᾶς μετὰ τῆς χορωδίας ἐπαίξε δύο ἔμβατήρια καὶ τὴν Ἑλληνικὴν πανήγυριν τοῦ κ. Καίσαρη, ἡμᾶς δὲ τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων ἐχόρευσεν Ἑλληνικοὺς χορούς.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἐπαίχθη ἡ «Μαύρη παρηγορία» τοῦ κ. Λάσκαρη, ὑπὸ κυριῶν τοῦ Κυανοῦ Σταυροῦ, τὸ : «Ζητεῖται Ἰσηρότης», ὑπὸ τῆς δραματ. σχολῆς τοῦ Ἑλλην. Ὁδείου. Ἐτραγουδῆσαν ἡ κ. Φραγκουδάκη, ἡ δ' ἡ κ. Ἰφ. Ἀποστόλου, ὁ κ. Κουταβάς καὶ ἀπήγγειλαν ἡ κ. Τερένσιο καὶ δ' ἡ κ. Μ. Κυπαρίσση.

Αἱ ἐρετεῖναι συναυλίας τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν δὲν εἶχον ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, διότι ἔνεκα τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ κ. Μαρσίκ, ἐπαυρήθησαν ἔργα παιχθέντα καὶ ἄλλοτε. Ἰδιαίτερας μνείας πρέπει νὰ ἀξιωθῇ ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ρωσσο-Γερμανοῦ πιανίστα κ. Χίλμεργ, ὅστις ἐθαυμάσθη διὰ τὴν δύναμιν, τὸν συντονισμόν μετὰ τὴν ὀρχήστραν, τὴν αἰσθητικὴν λεπτότητα καὶ τὴν ἀφέλειαν, χωρὶς ταχυδακτυλογραφίας εἰς τὸ παίξιμον. Ἡ Χορωδία Ἀθηνῶν ἐτραγουδῆσε τὸ Stabat Mater τοῦ Περγολέζε, τὸ ὅποιον παρὰ τὴν μονοτονίαν του, ἡχοῖσθη μετὰ κατανύξεως. Ἀπὸ τὰ Δημοτικὰ τραγούδια ἤρσαν ἡ Λεβεντιά, δημοῦδες ᾄσματα Πελοποννησιακῶν. Ἐν δευτέρᾳ συναυλίᾳ ἐπα-

λησαν οἱ Ἑπτὰ λόγοι τοῦ Χριστοῦ, μετὰ μονοδίας, μικτὴν χορωδίαν καὶ ὀρχήστραν.

— Ἀπὸ τὰς ἄλλας συναυλίας ξεχωρίζομεν τὴν τῆς κ. Φραγκουδάκη, ἡ ὁποία ἐτραγουδῆσεν ἐξαιρετικῶς καλὰ τὰ Ἰνδιανικὰ τραγούδια καὶ τὰ Δημοτικά, ἐκ τῶν ὁποίων ἤρσε πολὺ ἡ Πέριδικα.

— Ἡ ἐκτέλεσις τῆς Ἰομανικῆς Χορωδίας ὑπῆρξεν ἐν διδασκαλίᾳ ἀξιωματικῶν. Νὰ ἀποκρίσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸσον τελείαν εἰς ἐκτέλεσιν καὶ ἀριθμὸν μικτὴν χορωδίαν. Αἱ συναυλίας τῆς ὀρχήστρας δὲν ἴσαν ἀνώτεροι τῶν ἰδικῶν μας.

— Δύο φιλολογικὰς ἀπογευματινὰς ἔδωσαν ἡ διακεκριμένη καθηγήτρια ἐν τῷ Ἑλλην. Ὁδείῳ κ. Θ. Δρακοπούλου. Τὴν μίαν διὰ τὸν Σολομόν, μετὰ εἰσηγήσιν τοῦ κ. Μιχαλοπούλου καὶ τὴν ἄλλην διὰ τὸν κ. Παλαμᾶν, μετὰ εἰσηγήσιν τὸν κ. Γκόλφην. Αἱ μαθήτριάς τῆς δεσποινίδος Λάσκαρη, Καλογεροπούλου, Κατσάνου, Ξηροταγάρου, Κυδωνιάτου, Καλιανέση καὶ Μπεκιάρη, ἀπήγγειλαν τοὺς ἐκλεκτοτέρους στίχους τῶν ποιητῶν, ἡ ἴδια δὲ κ. Δρακοπούλου ὑπῆρξεν ἀριστοτέχνης εἰς τὴν ἀπαγγελίαν τῶν δραματικωτέρων ποιημάτων.

— Ἐν συναυλίᾳ τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ἑλλ. Ὁδείου, ἐπαίξε μετ' ἐξαιρετικῆς τέχνης ἡ ἀριστοῦχος δεσπ. Τασία Καστριώτου, διερμηνεύσασα τὸ Κονσέρτο εἰς λ' α' τοῦ Σούμαν μετὰ πολλὴν δεξιοτεχνίαν.

— Διεθνοῦσα ἐξ Ἀθηνῶν ἔδωσε δείγματα τῆς μεγάλης τέχνης τῆς ἡ γνωστῆ κλειδοκυμβαλίστρια δεσπ. Ἀγλαΐα Βυζάντη, ἐπιδείξασα εἰς δυσκολωτάτας συνθέσεις σπάνιον μηχανισμόν ἐκτελέσεως.



## ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

**Χ. Νομικοῦ. Τὰ χριστιανικὰ κεραμοεργήματα** τοῦ Ἀρμενικοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, Ἀλεξάνδρειας Καλλιτεχνικῆ ἐκδοσις μετὰ πολλῶν εἰκόνων.

**Νοτίου Ἀφρικῆς ἀναμνήσεις καὶ ἐντυπώσεις** (τὸ Κεῖπτάουν) ὑπὸ Α. Κατοῆ, ἀρχιμονδρίτου.

Δωδεκάδα ὄλην φυλλαδίων καὶ τευχῶν ἀναγομένων εἰς τὴν Λατινικὴν φιλολογίαν ἐξέδωκεν ὁ κ. Ν. Διβαδᾶς Ἀποδεικνύων φιλοπονίαν σπανίαν καὶ βαθειὰν γνώσιν τοῦ εἰδικοῦ κλάδου εἰς ὃν ἀφοσιώθη.

Εἰς τὴν σειράν τῶν μικρῶν ἐκδόσεων τῆς «Παρνασσίδος» ἐξεδόθη τοῦ Ρισπὲν τὸ «**Ἀριστοῦργηματικὸ Ἐγκλημα**».

**Ἀνθολογία** τῶν νέων ποιητῶν μας. Ἐκδοσις «Πολιτισμοῦ». Εἰς 80 σελίδας συνεκτινῶθησαν τὰ ἐκλεκτότερα (:) — αὐτὸ τοῦλάχιστον σημαίνει Ἀνθολογία — 50 (!) νέων ποιητῶν μιᾶς εἰκοσαετίας. Ἐννοεῖται ὅτι μερικοὶ ἐξ αὐτῶν νέων δὲν εἶναι πλέον, οὔτε ἀπὸ τὰ δημοσιευόμενα ποιήματα ἠμπορεῖ τις νὰ λάβῃ ἐπαρκῆ ἰδέαν περὶ τῆς ἀξίας των. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ μαλιαροσύνη ὀργιάζει εἰς τοὺς περισσότερους στίχους, εἰς τρόπον ὅστε νὰ νοσταλγεῖ τις τῆς ἀπροηγουμένης εἰκοσαετίας τοὺς ποιητὰς.

**Ἀφροδίτη.** Νέον μυθιστόρημα τοῦ κ. Γ. Ξενοπούλου, δημοσιευθὲν τὸ πρῶτον εἰς τὸ «Ἔθνος». Περιπετειώδης ἱστορία ἐνὸς φοιτητοῦ ὁ ὁποῖος φθάνει μέχρις ἐγκλήματος διὰ μίαν ὥραϊαν Ἀφροδίτην ἡ ὁποία τὸν μαγεύει, ἀλλὰ τὸν σώζει μία ἄλλη γυναῖκα, παιδικὴ τοῦ φίλου ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ κρημνοῦ. Εἶναι ἀπὸ τὰ καλλιτεχνικώτερα ἔργα τοῦ κ. Ξενοπούλου, διασκεδαστικὸν καὶ συγχρόνως διδακτικὸν διὰ τὴν νεολαίαν.

**Μ. Πειρατιόγλου, Γερμανοὶ ποιηταί,** μετὰ 10 θαυμασίας εἰκόνας μεγάλων ζωγράφων.

Ὁ κ. Ι. Βλαχογιάννης περισυλλέξας τὰ **Ἀνέκδοτα Καραϊσκάκη καὶ Κολοκοτρώνη** τὰ ἐξέδωκε. Περιλαμβάνονται γνωστὰ καὶ ἄγνωστα χαρακτηριστικὰ τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἀντιλήψεων τῶν δύο μεγάλων ἀρχηγῶν τοῦ Μωρητᾶ καὶ τῆς Ρούμελης.

Ἐξεδόθη καὶ ὁ Β'. τόμος τῆς μεταφράσεως τῆς **Ποιητικῆς τέχνης** τοῦ Ὁραίου ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Μαριέττας Γιαννοπούλου, μετ' ἐπεξηγηματικῶν σημειώσεων Περιέχει δὲ ἐπιστολάς τοῦ Λατίνου ποιτοῦ καὶ τὸν Ἐκατονταετηρικὸν Ὕμνον.

Ἐξεδόθη τεῦχος περιέχον χρησιμωτάτας πληροφορίας ὡς καὶ τὰ τῆς νομοθετικῆς προστασίας τῶν δικαιωμάτων τῶν συγγραφέων.

Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἐξεδόθη ἐκθεσις συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γεν. Γραμματέως αὐτῆς περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἔθροισμοῦ καὶ εἰδικώτερον περὶ τοῦ περιεχομένου τῶν δημοσιευμάτων τῶν ἀφορούντων τὴν διεργεσίαν ἑκατονταετίαν καὶ δι' ὃν θὰ ἀναπαρασταθῇ ὅσον τὸ δυνατόν πληρέστερον ἡ ἐθνικὴ δράσις εἰς τὰς ποικίλας αὐτῆς ἐκδηλώσεις. Ἀντίτυπα δίδονται δωρεάν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἐπιτροπῆς ὁδὸς Νίκης 10.

### ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

**Τὸ Θέατρον.** Θιατρικὴ ἐπιθεώρησις μηνιαία, Διευθυντοὶς Γιαννουκάκη. Ὑψη ἐνδιαφέρουσα.

**Μακεδονικὰ γράμματα.** Μηνιαῖον περιοδικὸν ἤρξατο ἐκδιδομένον ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὑπὸ ὀμάδος συνεργατῶν.

**Φᾶρος.** Δεκαήμερον φιλολογικὸν περιοδικόν, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

**Φῶς.** Δεκαπενθήμερος λογοτεχνικὴ ἐπιθεώρησις. Διευθύνται Δ. Κλάδης καὶ Α. Ἀβούρης.

**Νέος Ἑλληνομνημον.** Τόμος ΙΣΓ' Τεῦχος Α' 31 Μαρίου 1922 Δημοσιεύεται ὅλη ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ ἀειμνήστου Σπυρ. Λάμπρου.

**Νέα Ζωή.** Σμύρνης. Νέαν περιόδον ἀναγγέλλει ὑπὸ διεύθυνσιν συνεργατῶν, μετὰ νεωτεριστικὸν πρόγραμμα.

### ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν των, προκαλοῦνται ν' ἀποστείλουν αὐτὴν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Παναθηναϊκῆς».

## ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

## ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ «ΕΣΤΙΑΣ»



## ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίδρυθείσα τῷ 1841

Μετοχικὸν κεφάλαιον δρ. 20.000.000  
Ἀποθεματικὸν . . . » 13.000.000

Ἐκδοσις τραπεζικῶν γραμματίων.—Προεξοφλήσεις.— Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρηματογυφίων καὶ ἐμπορευμάτων.— Δάνεια ἐνυπόθηκα.— Δάνεια πρὸς νομικὰ πρόσωπα καὶ γεωργούς.— Ἀγορὰ καὶ πώλησις συναλλάγματος. Πιστωτικαὶ ἐπιστολαί.— Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ εἰς ἀνοικτὸν λισμὸν.— Καταθέσεις ἐντοκοί. Ταμειυτήριον.— Ταμείον τίτλων πρὸς φύλαξιν.

Τόμοι παλαιοὶ τῆς «Πινακοθήκης» πωλοῦνται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ζηκάκη, ὁδὸς Περμαζόγλου.

Διὰ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ συνδρομητὰς ἡ συνδρομὴ ἐννοεῖται πάντοτε εἰς φράγκα χρυσᾶ καὶ οὐχὶ εἰς δραχμὰς καὶ ἐὰν ἤθελε πληρωθῆ ὡς τῆ εἰς Ἀθήνας.

### Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Γνωστοποιεῖ ὅτι τὴν 7ην Ἀπριλίου 1922 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11—12 π.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ πλειοδοτικὴ δημοπρασία εἰς τὸ Δημοτικὸν Κατάστημα (Γραφεῖον Δημάρχου) διὰ τὴν ἐνοικίασιν τοῦ Δημοτικοῦ Φόρου ἐπὶ τῶν εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων ἐξ ἄλλων μερῶν τοῦ Κράτους μεταφερομένων ἐγγυωρίων προϊόντων διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1922—1923 με ἐλάχιστον ἔρον προσφορᾶς δρχ. 2.250.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Μαρτίου 1922.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων  
**Γ. Α. Τσόχας**

## ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Εἰδοποιοῦνται οἱ κ. κ. ὑδροληπτὰι ὅτι ἐρ' ὅσον δὲν εἶνε ἐν τάξει πρὸς τὴν καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ ὕδατος εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Δήμου ἡ ὑδροληψία των θὰ διακόπτεται. Διὰ πᾶσαν δὲ ἐπανάληψιν τῆς ὑδρεύσεως θὰ ἐπιβαρύνεται ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ οἰκήματος εἰς ὃ ἀπεκόπη τὸ ὕδωρ, διὰ τῶν ἐξόδων τῆς ἐργασίας τῆς ἐπαναφορᾶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαρτίου 1922.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων  
**Γ. Α. Τσόχας**

### Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Γνωστοποιεῖ ὅτι τὴν 29 Μαρτίου 1922, ἡμέραν Τρίτην ὥρα 11-12 π.μ., ἐπαναλαμβάνονται αἱ ἀκόλουθοι δημοπρασίαι.

1) Μειοδοτικὴ διὰ τὴν προμήθειαν 195,000 ἀκάδων καυσοξύλων πρὸς χρῆσιν τῶν ἀποτεφρωτικῶν κλιβάνων τῶν Ν. Δ. Σφαγείων.

2) Πλειοδοτικὴ διὰ τὴν ἐκποίησιν τοῦ ἀρχέστου ὕλικου τμήματος φωτισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαρτίου 1922.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων  
**Γ. Α. Τσόχας**

### Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Γνωστοποιεῖ ὅτι ὑπὸ τοὺς ἔρους τῆς ὑπ' ἀριθ. 2572 ἐ. ἔ. διακηρύξεώς μας ἐπαναλαμβάνεται ἡ πλειοδοτικὴ δημοπρασία διὰ τὴν ἐνοικίασιν τοῦ δικαιώματος τοῦ Δήμου λόγῳ σφαγῆς τὴν 31ην Μαρτίου 1922 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11—12 π.μ. με ἐλάχιστον ἔρον προσφορᾶς δρχ. 405,000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Μαρτίου 1922.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων  
**Γ. Α. Τσόχας**

## ΕΞΕΔΟΘΗ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

## ΤΙ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ

Ο ΚΟΣΜΟΣ.—ΚΡΙΝΟΙ ΚΑΙ ΑΚΑΝΘΑΙ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΗΡΑΝ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΣ.—ΟΡΙΣΜΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ

Κομψὸς τόμος ἐν σελ. 80.—Δρ. 2,50

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Ι. Ν. ΣΙΑΡΗ — ΑΘΗΝΑΙ